

SZOLNOK MEGYEI JOGÚ VÁROS

IFJÚSÁGI KONCEPCIÓJA

2014-2020-IG TERJEDŐ IDŐSZAKRA

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3
1. Szolnok Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiójában (2008-2013) megfogalmazott feladatok teljesítésének értékelése	4
2. Helyzetelemzés	7
2.1 Demográfiai jellemzők	7
2.2. Fiatalok iskolai nevelése, oktatása	9
2.3. Munkavállalás	12
2.4. A fiatalok szabadidő-eltöltésének jellemzői	14
2.4.1. Biztonságos Szórakozóhely Program és Szülői Műhely	22
2.5. A fiatalok Szolnokhoz kötődése	24
2.6. Ifjúsági közélet, érdekképviselő	25
2.7. Egyházak ifjúságformáló szerepe	28
2.8. Városban működő gyermek és ifjúsági szervezetek	31
2.8.1. Szolnoki Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány	31
2.8.2. Kamasz Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület	32
2.8.3. Szertelen Fiatalokért Közhasznú Egyesület	32
2.8.4. Miért Ne Humán Közhasznú Szolgáltató Alapítvány	33
2.9. Szolnok Város Önkormányzatának ifjúságpolitikai elismerései	33
3. Fejlesztések az ifjúságpolitika területén	34
3.1. Az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése	35
3.1.1. Agóra fejlesztés	35
3.1.2. Új Nemzedék Központ Szolnoki Kontaktpont Irodája	36
3.1.3. SZÍNTér Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér	37
3.2. Az ifjúsági szabadidő-eltöltéssel kapcsolatos fejlesztések	38
3.2.1. Biztonságos Szórakozóhely Program és Szülői Műhely	38
3.2.2. Szabadidő-sport	39
3.3. A Szolnokhoz való kötődés mélyítése	39
3.3.1. Szolnok Hazavár Program	39
3.3.2. Helytörténeti vetélkedő	40
3.4. A tudatos állampolgárság erősítése	40
3.4.1. Szolnok Városi Gyermektanács	40
3.4.2. Szolnok Városi Diákok Tanácsa	41
3.4.3. Városi Diákpolgármester Választás	42
3.5. Az ifjúsági civil szervezetek munkájának elősegítése	42
Összegzés	42

Bevezetés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 15. pontja az ifjúságügyet kötelező önkormányzati feladatként jelöli meg, de nem részletezi az ifjúsági feladatokat, azaz mit kell, lehet tenni önkormányzati szinten egy település életében a fiatalokért. Jogszabály ugyan nem írja elő az ifjúsági feladatellátást megalapozó koncepció készítését, azonban a város vezetése minden ágazatban törekszik a tudatos, rendszerszerű tervezésre, gondolkodásra. Ennek jegyében készült a 2008-2013-as időszakra szóló Ifjúsági Koncepció, illetve a jelenlegi, 2014-2020-ra szóló Ifjúsági Koncepció is.

A koncepció készítésekor figyelembe vesszük az országos és helyi ifjúságpolitikai elképzeléseket, az ifjúság körében végzett kutatások megállapításait, eredményeit, a városban élő fiatalok elvárásait, valamint az állami, önkormányzati és pályázati források mértékét.

Ifjúsági Koncepciónk célja, hogy a benne megfogalmazott fejlesztések és feladatok megvalósítása által a fiatalok a társadalom és a helyi közösség hasznos tagjává váljanak, otthon érezzék magukat Szolnokon, illetve a várost letelepedésük szempontjából vonzóknak találják, és ezáltal biztosítsák Szolnok jövőbeni erőforrásait.

Jelenlegi ifjúsági koncepciónk célcsoportja – igazodva a felhasznált szakmai anyagokhoz - a 12-29 éves korosztály.

A felnövekvő nemzedékre egyre kevésbé jellemző a hagyományosnak mondható életpálya bejárása; az egyes életszakaszok határvonalai kezdenek összemosódni, valamint a különböző életpályák egyre változatosabb irányt mutatnak. A felnőtté válás folyamata korábban indul el, és később ér véget. Ifjúsági korszakváltásról beszélhetünk, melynek lényege, hogy az ifjúsági életszakasz meghosszabbodik, és ennek elsősorban az az oka, hogy a fiatalok egyre több időt töltenek el az iskolapadban. A fiatalok egyre korábban kényszerülnek önálló döntésekre, ugyanakkor egyre későbbre tolódnak olyan események, amelyekre korábban a felnőtt státusz kezdeteként tekintettek, mint például a munkába állása, családalapítás vagy a gyermekvállalás.

Mindezek is azt mutatják, hogy az ifjúság társadalmi helyzete megváltozott az elmúlt években, és napjainkban is dinamikusan változik. Ez indokolja, hogy koncepciónk első fejezetében az elmúlt évek jelenségeit összegezzük az előző hat évről szóló ifjúsági koncepció értékelésével, eredményeink bemutatásával egyetemben. Majd ez után mutatjuk be a következő hét év terveit, azokat a feladatokat, amelyeket Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata – igazodva az Európai Unió tervezési időszakához - 2014-től 2020-ig kíván megvalósítani a város diáksága, fiataljai érdekében.

1. Szolnok Megyei Jogú Város Ifjúsági Koncepciójában (2008-2013) megfogalmazott feladatok teljesítésének értékelése

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2008. február 21-i ülésén fogadta el a város ifjúsági koncepcióját, mely - igazodva az Új Magyarország Nemzeti Fejlesztési Tervhez (NFT II) - hat évre jelölte ki a fejlesztési irányvonalakat. A dokumentumhoz két évente cselekvési terv készült. A 2008-2009. évekre vonatkozó Cselekvési Terv beszámolóját a 6/2010. (I.28.) számú közgyűlési határozattal; a 2010-2011. év Cselekvési Tervéről szóló beszámolót pedig a 9/2012. (I. 26.) számú közgyűlési határozattal fogadta el a közgyűlés. Az alábbiakban röviden összegezzük – a Cselekvési Tervekben meghatározott feladatok sorrendjét követve - a 2008-2013-as időszakban városunk ifjúságpolitikai szegmensében végbement változásokat, elért eredményeket. Ugyanezen rész tartalmazza a 2012-2013. évi Cselekvési Terv beszámolóját is.

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata és az „Ifjúságért” Egyesület együttműködésének eredményeképpen 2008. október 3-án megkezdte működését az Ifjúsági Ház és Szolgáltató Iroda, mely intézményi és infrastrukturális háttérrel biztosított a városban élő és tanuló, esetleg már dolgozó fiatalok számára. Az „Ifjúságért” Egyesület 2012. december 31-ig működtette az Ifjúsági Házat, azonban a működési célú pályázati források, valamint az önkormányzati támogatás csökkenése, majd teljes megszűnése következtében az együttműködési megállapodásban vállalt ifjúságpolitikai feladatainak ellátása ellehetetlenült. Az Ifjúsági Ház bezárása ellenére az egyesület nem szűnt meg, népszerű fesztiváljai közül továbbra is megrendezi az „Örökség” Világzenei Fesztivált, továbbra is szervezi a 22 éves múltú visszatekintő német testvérvárosi diákcsere-kapcsolatot, évente megrendezi a Roxolnok zenei tehetségkutató versenyt, eszközeivel, önkénteseivel aktívan közreműködik pl. a Tiszaligeti Napok és a Tiszai Hal Napja rendezvényeinek lebonyolításában. 2013-tól országos jellegű zenei szakmai képzés megvalósításában vesz részt (Zeneipari Hivatal - Zeneipari Menedzsment).

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata 2008-ban jelképes összegért, határozatlan időre bérbe adta a Kamasz-Tanya Gyermekek és Ifjúsági Egyesület részére a Szolnok, Nyúl út 2. szám alatt található ingatlanát, így kedvezőbb feltételeket biztosított a működéshez. Az Egyesület az épület felújítására 2008 júniusában pályázatot adott be az Észak-Alföldi Operatív Program „Régiós civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése” pályázati felhívására „Kamasz-Tanya” Ifjúsági Közösségi Ház és Módszertani Központ létrehozására, épület felújítására, átépítésre, felszerelése ifjúsági közösségi funkciók és fogyatékosok nappali ellátására” címmel. A nyertes pályázatból, melyhez az önrészt az önkormányzat biztosította, megvalósult az épület felújítása, akadálymentesítése, valamint a pályázatban foglalt eszközök, berendezések beszerzése.

A Kamasz-Tanya Gyermekek és Ifjúsági Egyesülettel Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata feladatellátási szerződést kötött, mely alapján a Széchenyi lakótelepen csellengő fiatalok prevenció és integrációs programjaira, szabadidejük hasznos és felügyelt eltöltésének biztosítására önkormányzati támogatásban részesül az egyesület.

Szolnok Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiójában kiemelten fontosnak tartottuk, hogy az ifjúság számára lakórészenként ingyenes vagy költségtérítés ellenében használható közösségi terek álljanak rendelkezésre.

A belvárosban az Ifjúsági Ház és Szolgáltató Iroda (2012 végéig), illetve az Aba-Novák Kulturális Központ, a Széchenyi városrészben a Kamasz-Tanya és a Zöld Ház Ifjúsági Klub (ZIFI Klub), Szandaszőlősen a művelődési ház teszi lehetővé a fiatalok számára a szabadidő hasznos eltöltését. A TISZApART MOZI is nyitott az ifjúsági kezdeményezések befogadására. Ezen túlmenően a belvárosban a Szer-telen Fiatalokért Szolnok Közhasznú Egyesület által működtetett Szer-telen Ifiház, illetve a szandaszőlősi városrészben az ugyancsak civil szervezet által működtetett Mi-Ért Necafé Ifjúsági Klub várja a fiatalokat. Mindkét szervezettel együttműködési megállapodást kötött az önkormányzat.

Az általános és középiskolai diákönkormányzatok szakmai támogatására létrehozott Gyermek és Ifjúsági Alap 2011-ig minden tanévben kiosztásra került, azonban a kedvezőtlen gazdasági helyzet miatt 2012-től azt felfüggesztettük csakúgy, mint a pedagógusok képzésére elkülönített bizottsági támogatás.

A koncepcióban meghatározott feladatok teljesítése érdekében diákjaink számára képzéseket szerveztünk, valamint a Szolnok Városi Gyermektanács és a Szolnok Városi Diákok Tanácsának küldöttei több ifjúságpolitikához kapcsolódó konferencián is részt vettek az elmúlt évek során.

A teljesség igénye nélkül néhány program, amelyen diákjaink részt vettek: Emberi jogok-diákjogok képzés, „Ezek a fiatalok...” Ifjúságszakmai Nap, Fiatalok és Döntéshozók konferencia, Parlamenti Ifjúsági Nap, Település és Ifjúsága Konferencia, „Jövő Kincsei” című szakmai program, „Dökös vagyok, vállalom” című rendezvény, Látogatás a debreceni Rock-sulinál, illetve a Hang-Kép Más Egyesületnél, „Párbeszéd az Új Nemzedék Jövőjéért Programról” Fórum, Sajtótájékoztató a Magyar Ifjúság 2012 - a kutatás első eredményeiről, Országos Diákrparlamenti felkészítő tábor.

Az elmúlt hat évben a Szolnok Városi Gyermektanács és a Szolnok Városi Diákok Tanácsa részére Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata a működéshez szükséges helyszínt és anyagi feltételeket biztosította.

A 2008-2013-as Ifjúsági Konceptió által életre hívott Szolnoki Ifjúsági Tanács - amelynek feladata a teljes szolnoki ifjúsági korosztály érdekképviselete - létrehozása és feladatainak, valamint működési kereteinek meghatározása a közgyűlés 36/2010. (IX.24.) önkormányzati rendeletével megtörtént. A tanács létrehozásának előkészületeként 2010-ben három alkalommal is workshop foglalkozáson vettek részt az ifjúsággal foglalkozó szakemberek, szervezetek, amelynek eredményeképpen a Szolnoki Ifjúsági Tanács Szervezeti és Működési Szabályzata elkészült. A tanács, mint érdekképviseleti szerv az elmúlt években nem bizonyult relevánsnak, mivel az iskolarendszerbe már nem tartozó, és többségükben dolgozó fiatalok a megfelelő szakmai szervhez, vagy civil szervezethez fordulnak problémájuk megoldása érdekében. Az iskolarendszerbe tartozó fiatalok érdekképviseletét a Szolnok Városi Gyermektanács és a Szolnok Városi Diákok Tanácsa látja el.

2008 és 2013 között 237 középiskolás diáknak biztosítottunk értelmes és a város javát szolgáló munkát a „Diákok nyári foglalkoztatás” program keretében, melyet a Szolnoki

Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány közreműködésével szerveztünk. 2008 és 2011 között további 70 diáknak szervezett „Infopont” néven az Önkormányzat támogatásával, a nyári szünet tartamára ifjúsági információs szolgáltatást a Kossuth téren, illetve az Ifjúsági Házban az Ifjúságért Egyesület.

Az ifjúság életmódjának, problémáinak, igényeinek és véleményük feltárása érdekében tematikus kutatásokat végeztünk. 2009-ben és 2010-ben a Hat Penna Fejlesztő és Tanácsadó Kft. elkészítette „A szolnoki ifjúság – várospolitikai, életmód és politika” című ifjúságkutatását a város középfokú oktatási intézményeinek nappali tagozaton tanuló fiataljai körében.

2013-ban Dr. Szarvák Tibor PhD „Ifjúságszociológiai korszak Szolnokon 2013-ban” címmel készített tanulmányt. Dr. Khademi-Vidra Anikó az Aba-Novák Kulturális Központ megbízásából közreműködött az „Agóra fiataljai 2013” című kutatásban, amely a szolnoki fiatalok szabadidő és kulturális fogyasztási szokásait vizsgálta.

A város köznevelési intézményei úgy módosították pedagógiai programjaikat, hogy minden évfolyamon lehetőség legyen arra, hogy a tanulók megismerkedhessenek Szolnok város történelmével, hagyományaival és kultúrájával, ezzel tovább erősítve a fiatalok városunk iránti lokálpatriotizmusát.

2011 az önkéntesség európai éve volt. Ennek jegyében már az előző évben megkezdődött a fiatalok körében az önkéntesség népszerűsítése. Számos programmal, rendezvénnyel csatlakoztak az Európai Unió által meghirdetett tematikus évhez.

Fiataljaink a Dr. Sebestény Gyula körúton fákat ültettek, a Családok Átmeneti Otthonában kerítésfestést és kertgondozást vállaltak, „cigi-kommandó” néven a szolnoki TeVE (Tegyünk Együtt Valamit) csoport csikket szedett az utcákon. A fent említett programokon kívül a Szolnok Városi Gyermektanács és a Szolnok Városi Diákok Tanácsa számos önkéntes programhoz csatlakozott: 72 óra kompromisszum nélkül, a 48 óra szeretetben, Szeretethíd.

A „2011 az Önkéntesség Európai Éve” kapcsán meghirdetett KÖZÖD? pályázaton a VDT 100.000 Ft-ot nyert. Ezt az összeget az „Együtt-egymásért” kortárs segítő program megvalósítására fordítottuk, szoros együttműködésben a Liget Úti Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola és EGYMI diákjaival.

2012-ben a Szolnok Városi Diákok Tanácsa és a Szolnok Városi Gyermektanács számos olyan rendezvényen vett részt és képviselte a korosztályt, amely a „2012 - Az aktív idősödés és generációk közötti szolidaritás európai éve” célkitűzéshez kapcsolódott. Húsvétkor a Városi Idősügyi Tanáccsal együtt készültek a fiatalok az ünnepre. Szolnok napján közösen koszorúzott a két tanács, valamint a „Korosztár” rendezvényen is együtt lépett fel a két generáció. A 24 órás vetélkedőn a résztvevő középiskolás csapatoknak az idősek által működtetett Generációk Színházával közös előadást kellett színpadra állítaniuk. Az idősek és a fiatalok a Családok Átmeneti Otthonában közösen szépítették meg az előkertet. „Építsünk hidakat- Generációk találkozása” címmel Szilágyi Gábor és Kalmár Lilla előadást tartott VDT tevékenységéről.

„2013 – Az európai állampolgárok éve” jegyében a fiatalok állampolgári ismereteinek bővítése céljából a következő programot ajánlottuk a fiataloknak:

Regionális együttműködés keretében az EURODESK hálózat tagjai, a debreceni KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesület, a szolnoki Miért Ne Közhasznú Humán Szolgáltató Alapítvány és a Europe Direct Iroda közösen szerveztek egy fiataloknak szóló, európai ifjúsági lehetőségeket bemutató képzési napot. Ezen a fiatalok előadásokat hallgathattak meg az uniós állampolgári jogaikról és kötelességeikről. A képzésen 22 fiatal vett részt, köztük a Szolnok Városi Diákok Tanácsának tagjai.

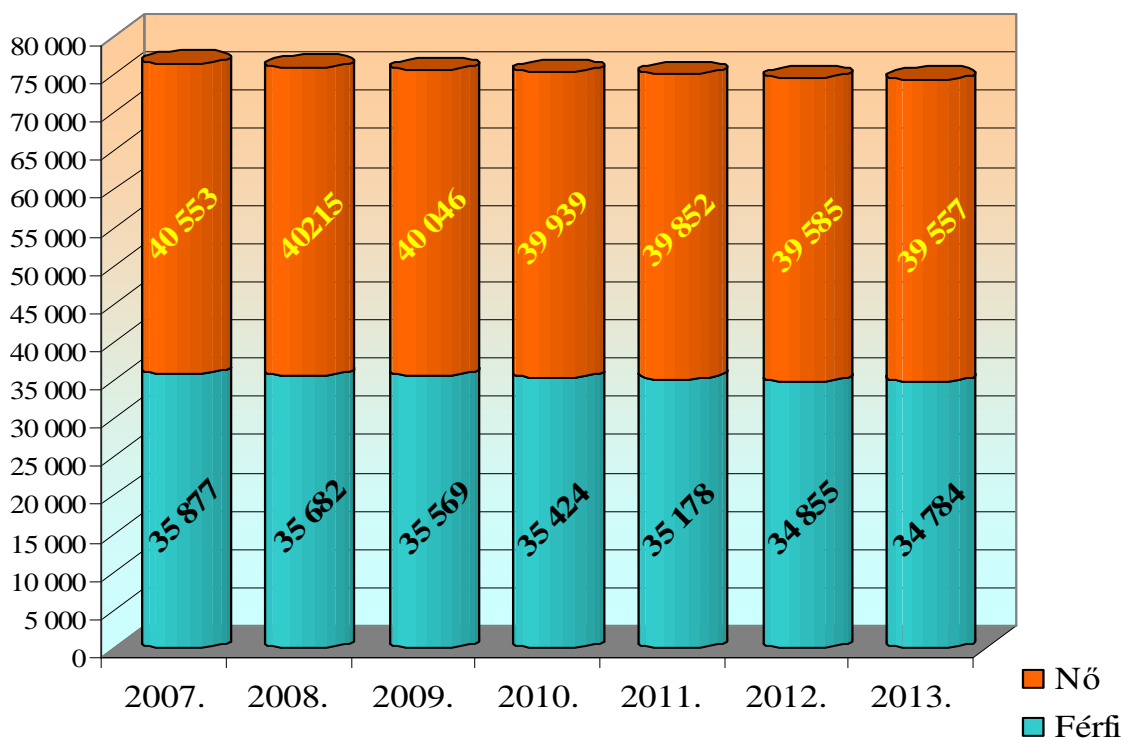
2. Helyzetelemzés

2.1. Demográfiai jellemzők

Szolnok lakónépessége a 2007. évi adatok alapján 76.430 fő volt. Ez a lélekszám az elmúlt hat évben 2013-ra 2,7%-kal, 2089 fővel csökkent.

1. ábra

Lakónépesség változása Szolnokon (2007-2013.)

2. táblázat: Szolnok lakónépességének alakulása 2007-2013 között (fő)

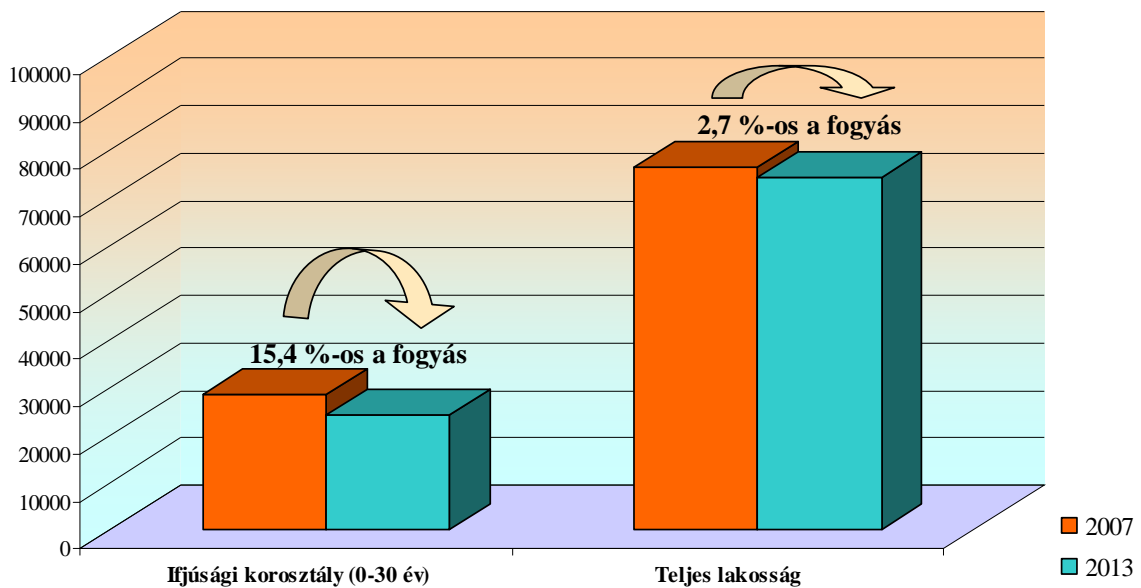
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nő	40 553	40 215	40 046	39 939	39 852	39 585	39 557
Férfi	35 877	35 682	35 569	35 424	35 178	34 855	34 784
Összesen	76 430	75 897	75 615	75 363	75 030	74 440	74 341

Forrás: Népszámlás nyilvántartó

2007-ben az ifjúsági korosztály (0-30 évesig) a város lakosságának 37,4%-a, 28 620 fő volt. 2013-ban ugyanez a korosztály a város lakosságának már csupán 32,6%-a, 24 220 fő. 2007-hez képest 2013-ra a fiatal lakónépesség (0-30 évesig) csökkenésének mértéke 15,4%, 4400 fő. Sajnos ez a visszaesés több mint a város összlakosságának 2,7%-os csökkenése.

2. ábra

Szolnoki teljes lakossága, valamint az ifjúsági korosztály csökkenése

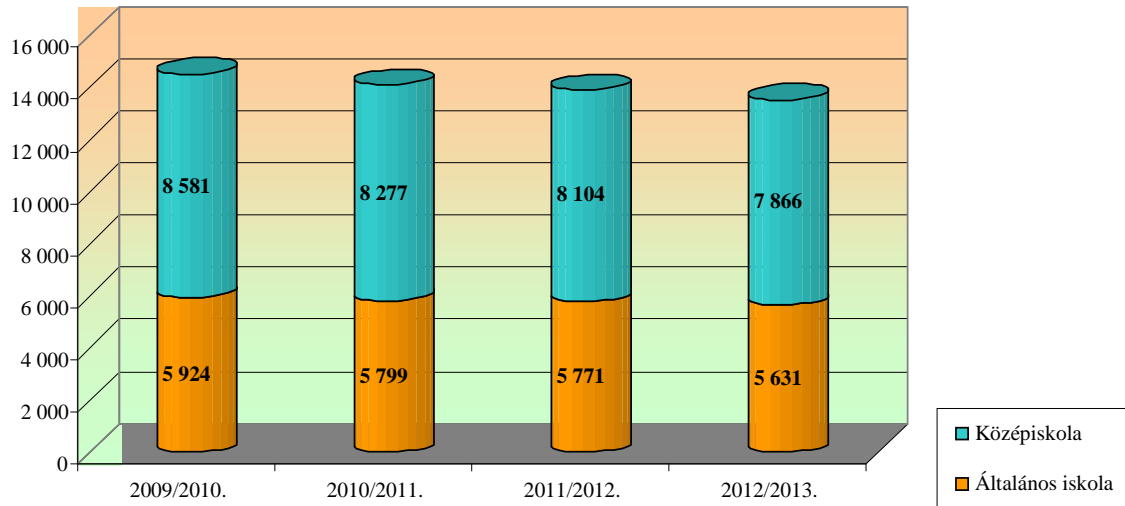
Bár az elmúlt 6 évben a fiatalok száma jelentősen csökkent, az összes lakónépességhez viszonyítva még mindig 30% fölötti a fiatalok száma városunkban, azaz Szolnok lakossága továbbra is fiatalnak mondható.

2.2. Fiatalok iskolai nevelése, oktatása

Alap- és középfokú oktatás

2000-től 2008-ig az alap- és középfokú oktatásban résztvevő tanulók száma nagyfokú növekedést mutatott, 2013-ra azonban ez az expanzió megtorpant.

3. ábra: A tanulói létszámok alakulása Szolnokon

3. táblázat: Tanulói létszámok alakulása

Intézménytípus	Tanulói létszám (fő)			
	2009/2010.	2010/2011.	2011/2012.	2012/2013.
Általános iskola	5 924	5 799	5 771	5 631
Középfiskola	8 581	8 277	8 104	7 866
Összesen	14 505	14 076	13 875	13 497

A demográfiai változások ellenére Szolnok továbbra is eredményesen tölti be az iskolaváros szerepét. A Szolnoki kistérségben élő fiatalok közel 90%-a Szolnok város középfokú iskoláiban tanul tovább.

A tanulólétszám csökkenése, illetve a jogszabályi változások kapcsán a köznevelési intézményhálózatban több változás volt, melyek közül a legfontosabbak az alábbiak:

- a Szolnoki Szolgáltatási Szakközép- és Szakiskola, valamint a Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola képzési struktúrája 2008-ban és 2011-ben módosult. A tagintézmények összevonása révén profiltisztítás történt.

- 2010-től a Hajdúdorogi Egyházmegye a volt Újvárosi Általános Iskola, jelenleg Szent Tamás Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola fenntartója.

- 2011-től a Tiszaparti Gimnázium és Humán Szakközépiskola és a Szent József Római Katolikus Általános Iskola a Váci Egyházmegye fenntartásában működik tovább, az intézmény új neve Tiszaparti Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium

- 2013. január 1-jétől az általános iskolák, gimnáziumok, kollégiumok és alapfokú művészeti iskolák fenntartása a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, míg működtetése önkormányzatunk feladata. Ugyanakkor a Szolnoki Szolgáltatási Szakközép- és Szakiskola, valamint a Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola fenntartói és működtetői feladatait egyaránt a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látja el.

- 2.□. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján a 2013/2014-es tanévtől az általános iskolákban úgy szervezik meg a foglalkozásokat, hogy a gyermekek legalább 16.00 óráig az iskolában tartózkodjanak. Az egész napos iskola lehetőséget biztosít a tehetséggondozás és hátránykompenzáció, valamint a tanórán kívüli tevékenység széleskörű kiterjesztésére. Valamennyi intézmény a pedagógiai programjában határozza meg a tanórán kívüli, illetve szabadidős foglalkozásokra vonatkozó részleteket.

Jelentős szakmai fejlesztések városunk iskoláiban:

- A kompetencia alapú oktatás bevezetésével a fiatalok sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodásához szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése valósult meg 4 általános és 2 középiskolában.

- A 2011/2012-es tanévtől felmenő rendszerben elindult a Kassai Úti Általános Iskolában a magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás, tovább gazdagítva ezzel városunk idegen nyelvi oktatását.

- A Varga Katalin Gimnázium és a Szolnok Városi Kollégium együttműködésével továbbra is eredményes az Arany János Tehetséggondozó Program. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programot a Szolnok Városi Kollégium működteti a Szolnoki Szolgáltatási Szakközép- és Szakiskola, valamint a Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola együttműködésével. Partnerintézményük még a Kollégiumi- Szakiskolai Programban a Sipos Orbán Szakiskola és Kollégium. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak szánt programokba mintegy 233 fő kapcsolódott be.

- 2.□. A korszerű és magas szintű természettudományos szemléltetés hálózatos rendszerének kialakítása érdekében városunk 3 középiskolájában működik természettudományos laboratórium az utóbbi évek fejlesztésének köszönhetően.

Továbbtanulás, pályaválasztás:

Az elmúlt években az általános iskolai tanulók körében országosan 6%-kal csökkent a gimnáziumba történő jelentkezés, ezzel szemben Szolnokon 0,9%-kal nőtt. A szakközépiskolába országosan 2,7%-kal több tanuló jelentkezett, városunkban ez az arány

0,6%-kal csökkent. A szakképzés területén született törvényi módosítások hatására továbbra sem nőtt a szakiskolai oktatásba bekapcsolódók létszáma.

Szolnokon a 2012-es és 2013-as év továbbtanulási arányainak összehasonlításakor megállapítható, hogy a gimnáziumok tekintetében stagnált vagy csökkent az egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulási arány. A szakképző intézmények esetében növekedést tapasztalunk. Az itt tanuló fiatalok továbbtanulási aránya 2013-ban jóval magasabb a felsőfokú szakképzés irányába, mint az egyetem/főiskola felé. Sokan a saját intézményük szakképző évfolyamán tanulnak tovább.

Hátránykompenzáció az oktatásban

A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű diákok felzárkóztatása az iskolai nevelésen, oktatáson kívül városunkban szervezett formában a következő programok megvalósulása révén teljesül:

Néhány éves múltira tekint vissza a *Tanoda program*, melynek fő célkitűzése a gyermekek és családjaik szociális-, kulturális- és mentális megsegítése.

Városunkban elsőként az Újvárosi Tanoda kezdte meg működését 2010. január 1- jén a Szolnok város déli iparvidékén élő hátrányos helyzetű általános iskolás, felső tagozatos gyermekek iskolai sikerességének támogatására. A Foglalkoztatási Célú Nonprofit Szervezetek Jász Nagykanizsa-Megyei Szövetsége, valamint az önkormányzat folyamatosan segíti a program megvalósítását.

2013-ban a Miért Ne Közhasznú Humán Szolgáltató Alapítvány a Szandaszőlősi városrészben indította el a Szandaszőlősi Tanodai programot. A gyermekek megsegítésén túl célul tűzték ki a szülők bevonását a programokba.

A Contact Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat által vezetett Széchenyi Tanoda programja 2013 óta a Széchenyi lakótelep 30, halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolásának tanulási képességeit fejleszti.

Felsőfokú oktatás

A Szolnoki Főiskola három tudományterületen képez hallgatókat. Hosszú évtizedek tapasztalataival agrár és műszaki területen, valamint gazdasági, üzleti területen. Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a magas színvonalú gyakorlatközpontú szakemberképzésre, melyet a folyamatos visszajelzés, a diplomás pályakövetési rendszer is megerősít.

A hallgatói létszám apadása országos szinten egyaránt érzékenyen érinti az egyetemeket és főiskolákat. Ez a változás a Szolnoki Főiskola hallgatói létszámának alakulásán is nyomon követhető az elmúlt években. A jelentkezők száma a felsőoktatási szakképzéseken, a levelező és távoktatás tagozaton csökkent, a főiskola alapképzéseire ugyanakkor 24 százalékkal több volt a pályázó 2013-ban, mint az előző évben. Ismét népszerűek a gazdasági képzések, amelyekre 2012-ben nem voltak állami ösztöndíjas helyek, idén azonban újra megnyílt ez a lehetőség.

A Hallgatói Önkormányzatnak (HÖK) köszönhetően pezsgő hallgatói élet vár mindazokra, akik itt tanulnak tovább. A főiskola számtalan lehetőséget biztosít a fiatalok aktív sport- és kulturális életéhez.

A főiskola hallgatói a 2008-ban átadott, PPP konstrukcióban felépült, új főépületben, a Campusban tanulnak, amelyet a Tiszavirág híd köt össze a belvárossal. A Campus és egyéb

létesítményei az elmúlt években bizonyították, hogy az oktatásban betöltött funkciójukon túl helyi és regionális szinten is versenyképes rendezvényszervezési központnak minősülnek. Az európai színvonalú épület 2012-ben 120, 2013-ban már 137 rendezvénynek adott otthont.

Az Agóra átadásával az épület effajta szerepe némileg csökkenhet, de a 460 fő befogadóképességű nagyelőadó, a 650 m²-es aula, a saját étterem, illetve a 200 fős ingyenesen használható parkoló még mindig versenyképes pozícióban tartja a Campust.

2.3. Munkavállalás

A fiatalok munkavállalásának, illetve munkaerőpiaci helyzetének bemutatására a *Magyar Ifjúság 2012 – Munkavállalás c. fejezetét*, illetve az *Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ, Szolnoki Kirendeltség és Szolgáltató Központ* által szolgáltatott statisztikákat használtuk fel.

A *Magyar Ifjúság 2012 – Munkavállalás c. fejezetében* megfogalmazottak szerint a 15-29 éves fiatalok 39 %-a számára a munka a fő tevékenység. A főtevékenységként munkát végzők mindössze 4 %-a tanul. Az inaktívak (azok, akik főtevékenységként nem dolgoznak) 68 %-a tanul, 6 %-a pedig álláskeresési járadékot kap.

A kiadványban közzétett kutatási eredményekből kiderül az is, hogy a fiatalok negyede megtapasztalta már a munkanélküliséget, 18 %-uk volt már regisztrált munkanélküli, 4 %-uk nem regisztrált, további 4 %-uk pedig mindkét státuszban volt már.

Az *Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ, Szolnoki Kirendeltség és Szolgáltató Központ* által megadott statisztikák alapján megállapítható, hogy városunkban a munkavállaló korú népesség száma évről évre csökken. A regisztrált munkanélküliek létszáma Szolnokon 2009-ben 3003 fő volt, amely 2012-ig jelentősen 12,9 %-kal emelkedett. Bár 2013-ban az előző évhez képest a regisztrált munkanélküliek száma 43 fővel csökkent, ugyanakkor a fiatal pályakezdő álláskeresők száma továbbra is évről évre nő.

4. táblázat: A regisztrált álláskeresők számának alakulása 2009-2013 között

Év	Regisztrált álláskeresők száma			
	Összesen (fő)	Nem pályakezdő álláskereső (fő)	Pályakezdő álláskereső (fő)	Pályakezdők aránya (%)
2009.	3 003	2 745	258	9,4
2010.	3 474	3 150	324	10,3
2011.	3 835	3 461	374	10,8
2012.	3 918	3 447	472	13,7
2013.	3 875	3 346	530	15,8

Forrás: Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ, Szolnoki Kirendeltség és Szolgáltató Központ

A pályakezdő álláskeresők számának csökkentésében szerepet játszhat a kormány által elindított „Első munkahely garancia” program. A projekt a 25 év alatti pályakezdőket sújtó munkaerő-piaci feszültség kezelését, a fiatal munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének javítását, az első munkahely megszerzésének elősegítését, valamint a szükséges

munkatapasztalat megszerzését biztosítja. A pályakezdők foglalkoztatásának támogatása megalapozza a kormány „Munkahelyvédelmi Akcióterv” 25 év alattiakat érintő programelemét is, biztosítva a foglalkoztatás munkakipróbálási szakaszát.

Az egymásra épülő támogatások eredményeként a programba vont 25 év alatti pályakezdők jelentős hányadának tartós foglalkoztatása várható.

Annak, hogy a pályakezdő fiatalok itthon maradjanak, illetve visszatérjenek szülővárosukba tanulmányaik befejezése után, az egyik legfontosabb feltétel az, hogy végzettségüknek megfelelő állást találjanak. Ennek érdekében – továbbá gazdaságélénkítő okokból – városunk vezetése nagy erőfeszítéseket tett azért, hogy egyre több óriáscég betelepülésével növekedjen a munkahelyek száma. A legnagyobb cégek közül kiemelkedő a svájci Stadler, ahol 2014 végére akár a hatszáz főt is elérheti a munkavállalók száma, sőt, 2015-ben tovább bővül a gyár alkalmazottainak köre. Említésre méltó az Eagle Ottawa is, amely további 200-250 munkahelyet létesít, és így összesen már csaknem ezer embert foglalkoztat majd. A citromsavgyár építésének előkészítése is folyamatban van, ami újabb álláshelyek százait teremtheti meg Szolnokon.

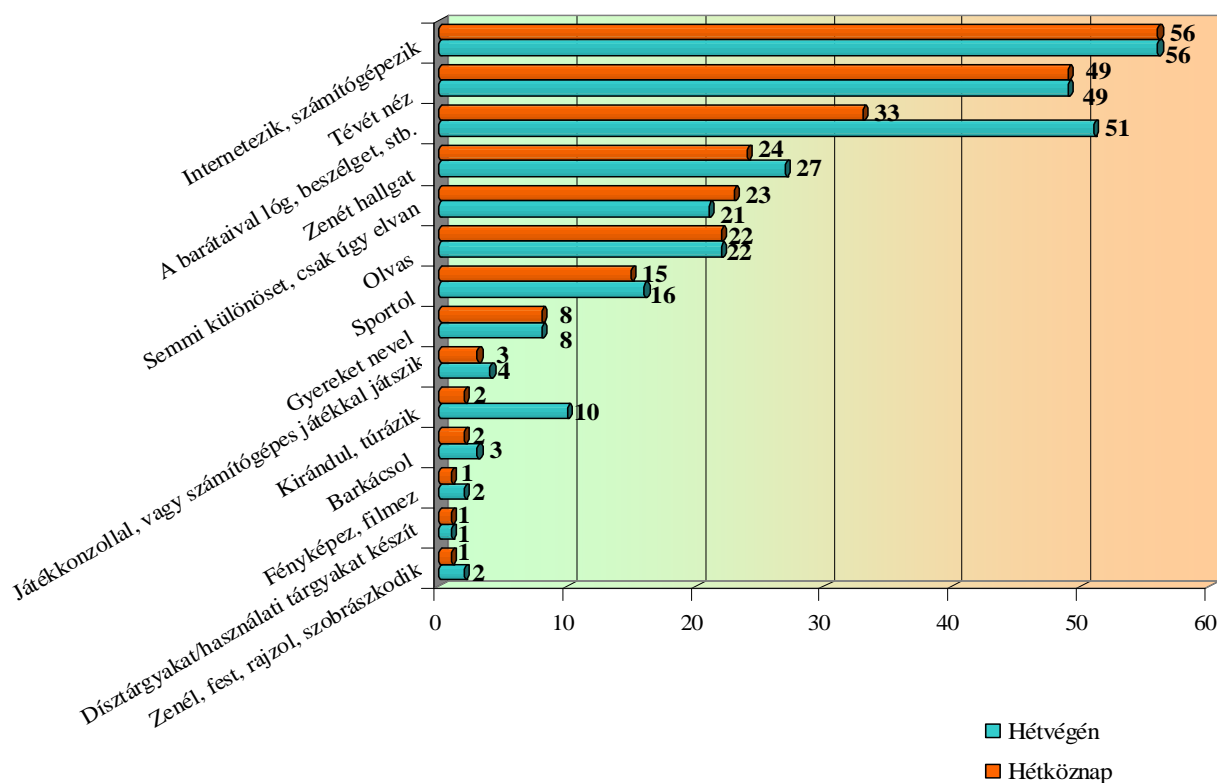
2.4. A fiatalok szabadidő-eltöltésének jellemzői

Ebben a részben az országos és helyi kutatási eredmények felhasználásával bemutatjuk azt, hogy hol és mivel töltik a fiatalok szabadidejüket. Továbbá bemutatjuk azokat a városi közművelődési intézményeket, egyéb intézményeket és szervezeteket, melyek szabadidős programokat kínálnak a fiatalok számára.

A *Magyar Ifjúság 2012 – Szabadidő c. fejezete* alapján a fiatalok legfontosabb szabadidős tevékenysége a számítógép- és internethasználat. A televízió mellett a zenehallgatás, az olvasás és a videojáték is visszaszorult, ugyanakkor a semmittevés némi növekedést mutat. A 2012-es kutatásból csakúgy, mint a négy évvel ezelőtiből jól kimutatható, hogy a barátságok ápolására főként a hétvégék alkalmasak: hétvégén a fiatalok 51%-a, hét közben 33%-a találkozik barátokkal. 2012-ben volt lehetőség néhány – a korábbi kutatásokban nem szereplő – aktív szabadidős elfoglaltságra is rákérdezni. A felmérésből kiderül, hogy hétvégén csupán minden tizedik fiatal szokott kirándulni vagy túrázni, és a 15-29 évesek mindössze néhány százalékára jellemző, hogy valamilyen alkotó, művészi tevékenységet végez szabadidejében.

4. ábra

Szabadidős elfoglaltságok (A Magyar Ifjúság 2012.)

„Az Agóra fiataljai 2013” című ifjúságkutatás rámutatott, hogy Szolnokon a helyzet hasonló az országos mintához. A fiatalok szabadideje a passzív időtöltés felé tolódik el. A legfontosabb szabadidős térként az otthon jelenik meg, ahol az internet-hozzáférés és a tv-programok nyújtják elsődlegesen a kikapcsolódás lehetőségét. Ezen passzivitásba hajló

szabadidő-eltöltést megerősíti a moziba járás visszaszorulása is. Általános trend a filmszínházak látogatásának csökkenése, ami egyrészt az interneten elérhető filmek mennyiségéből ered, másrészt azonban egyértelműen körvonalazódik az, hogy a virtuális közösségi terek átveszik a valódi közösségek helyét.

A szolnoki fiatalok körében végzett másik ifjúsági kutatás is hasonló eredményeket mutat. Dr. Szarvák Tibor PhD „*Ifjúságszociológiai korszak Szolnokon 2013-ban*” munkája 100 fokozatú skálán vizsgálja a fiatalok elégedettségét Szolnok közművelődési, szórakozási és sportolási kínálatával kapcsolatban. A tanulmányában a szerző arra figyelmeztet, hogy az „unatkozás” (csavargás) lassan életformává válhat a fiatalok körében. Korosztályos szinten látható, hogy a 16-17. év vízválasztó az ifjúság életmódjában. Ekkortól erősödik meg a közösség szerepe. A szabadidő kitöltetlenségéből adódó „unatkozás” (mint életmódelem) azonban már 15-16 éves kortól jelen van. Igaz az is, hogy a sportlehetőségek városi fejlesztése, illetve az olvasással, a könyvekkel és az idegen nyelvvvel kapcsolatos programok fejlesztése mindezen jelenségek ellen hathat.

5. táblázat: "Milyen gyakran csinálod a következő dolgokat?"
(100 fokozatú skálán)

	18 vagy idősebb	16-17 évesek	14-15 évesek	12-13 évesek
Sportolok, táncolok	82	88	91	89
Könyveket olvasok (nem tankönyvek!)	16	20	33	49
Idegen nyelvet tanulok	87	94	95	95
Moziba járok	18	22	32	42
„Kocsmázom"	67	48	21	14
Tanulok, készülök az órákra	88	93	96	98
Könyvtárba járok	8	9	12	26
Vallási összejövetelre járok	3	2	2	2
Különóra járok (nem nyelv!)	7	6	11	11
Pénzkereső munkát vállalok	17	7	4	3
Tevékenykedem egy közösségért	10	11	15	15
Sétálok, csavargok a városban	64	73	59	47

Helyzetelemzésünk folytatásában bemutatjuk azokat a közművelődéssel foglalkozó intézményeket és szervezeteket, amelyek számtalan népszerű és értékes programmal alternatívát kínálnak a szolnoki fiataloknak a szabadidő aktív eltöltésére, a csavargás és semmittevés helyett.

Az *"Ifjúságszociológiai korkép Szolnokon 2013-ban"* című tanulmányból kitűnik, hogy a városi közművelődési és sport kínálatával a diákok általában elégedettek. Az utóbbi évek történéseinek tükrében nem meglepő az, hogy leginkább a Szigligeti Színház (100 fokozatú skálán átlagosan 75 pont) és a plázák által biztosított lehetőségekkel (100 fokozatú skálán átlagosan 74 pont) elégedettek a fiatalok. Az egyéb közösségi színterek megítélésében is komoly változások vannak. Az Aba-Novák Kulturális Központ és a TISZApART MOZI értékelése 10 pontot javult az utóbbi 4 évben. Tulajdonképpen minden intézmény megkapta a „befogadó” pontszámot. Azt gondolhatjuk, hogy az utóbbi esztendő elvárásainak megfelelően alakították programjukat az intézmények, amit az elégedettségmérés is tükröz.

6. táblázat: Elégedettség a települési közművelődési-szórakozási és sportolási kínálat
(100 fokozatú skálán)

	Gimnázium	Szakközép-iskola	Szakiskola	Általános iskola	Átlag 2009	Átlag 2013
A Szolnoki Gyermektanács és a Szolnok Városi Diáktanács tevékenységével	58	49	40	58	-	53
A Verseyhy Ferenc Könyvtár programjaival	68	56	44	67	54	62
A Szigligeti Színház előadásai	80	74	59	78	-	75
Az Aba-Novák Kulturális Központ programjaival	65	62	55	70	55	65
A TiszapArt Mozi programjaival	64	62	61	66	54	64
A Plázák által biztosított lehetőségekkel	67	72	71	82	53	74
Az Ifjúsági Ház által biztosított terekkel	63	57	51	59	69	-
A városi sportlétesítményekkel (műfüves pálya, gördeszka pálya, tenispálya stb.)	64	66	67	72	62	67
A szolnoki szórakozóhelyek kínálatával	61	63	64	68	-	64
A szolnoki szórakozóhelyek színvonalával	58	49	40	58	-	53

Közművelődési intézményeink és szervezeteink szabadidős kínálata

A Hild Viktor Városi Könyvtár és a Versegly Ferenc Megyei Könyvtár és Művelődési Intézet összevonásával egy új intézmény, a **Versegly Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény** jött létre 2013. január 1-jétől, melynek fenntartója Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata.

A Versegly Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézményben igényes programokkal emlékeznek meg a könyves ünnepekről, rendszeresen a szavalóversenyek, író–olvasó találkozók, kiállítások, vetélkedők, könyvbemutatók és irodalmi estek. A diákok számára nyaranta olvasási pályázatokat hirdetnek, olvasótábort és játékos szabadidős táborokat szerveznek többnyire pályázati támogatásból.

Nagy sikere van a Hild Viktor Könyvtár Tagintézmény által megjelenő IFIRKÁSZ elnevezésű, fiatal olvasók és újságíró-jelöltek által írt diáklapnak. A Széchenyi városrészben található tagintézményben az ifjúság számára kialakított közösségi térben működik a ZIFI Klub, ahol a fiatalok házimozi rendszert, csocsót, billiárdot, Xbox-ot, kártyát és társasjátékokat használhatnak térítésmentesen.

A Napsugár Gyermekház a Versegly Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény tagintézményeként működik két helyszínen. Játék-háznak hívják azt a helyszínt, mely a város legnagyobb lakótelepén, a Széchenyi városrészben kínálja programjait. A másik telephely a Kézműves-ház, amely a belvárosban, egy régi, polgári ház jellegű épületben található. A Napsugár Gyermekház rendszeres programjai és szolgáltatásai az ifjúsági korosztály számára a következők: szakköri foglalkozások heti rendszerességgel (gyöngyfüzés, agyagozás, kosárfonás), hagyományörző játszóházak, családi programok havi rendszerességgel, kézműves kiscsoportos foglalkozások középiskolások részére, kötetlen szabadidős programok a Játék-házba és nyári táborok.

A Szandaszőlősi Művelődési Ház Tagintézmény évek óta elkötelezett az ifjúsági programok szervezése és a korosztály igényeinek megfelelő szolgáltatások mellett. A tagintézmény fontosnak tartja, hogy a korosztály számára olyan programokat szervezzen, amelyek elősegítik egészségtudatos szemléletük formálását. Ennek szellemében szerveznek sportrendezvényeket (lábtenisz bajnokság, teremfoci bajnokság, éjszakai csocsóbajnokság, játékbárlang). A Művelődési Házban a számítógépezés mellett asztalifoci, ping-pong és társasjátékok állnak a fiatalok rendelkezésére. A tagintézmény szorosan együttműködik a Miért Ne? Közhasznú Humán Szolgáltató Alapítvánnyal. A Szandaszőlősiért Egyesülettel szintén szoros az együttműködés, hiszen az egyesület vállalt feladatai között szerepel - az ifjúsági korosztály sajátosságait figyelembe véve - a kulturális és sportélet fellendítése.

A **Damjanich János Múzeum** szintén megkülönböztetett figyelemmel fordul az ifjúság felé. A kedvezményes diákbelépők, múzeumpedagógiai foglalkozások, a kifejezetten diákok számára szervezett programok, tárlatvezetések már önmagukban is bizonyítják ezt. A múzeum minden egyes kiállítását úgy tervezi és építi fel, hogy kialakít a teremben egy kisebb-nagyobb foglalkoztató sarkot, ahol a témával kapcsolatos játékok, oktató eszközök állnak a kicsik és nagyok rendelkezésére. Emellett egyre gyakrabban készít olyan vándorkiállítást az intézmény, amelyet a szolnoki iskolákban egy-egy időszakra kiállít, jellemzően történelmi évfordulókhoz kapcsolódva.

A múzeum és a könyvtár közös programja a Tiszta forrás program, amelynek keretein belül sokrétű, változatos programokat kínálnak a város fiataljainak az óvodás kortól egészen a felsőoktatási intézménybe járó diákokig.

A **Szigligeti Színház** művészeti tevékenységében igen fontos helyet kapnak a gyermek- és ifjúsági programok. A teátrum rendszeresen meghirdeti ifjúsági bérletsorozatát.

2010-ben került megrendezésre az első „Ádámok és Évák Ünnepe” elnevezésű program. Premierjén 8 középiskola és további három intézmény, illetve csoport közel 250 fiatalja lépett a Szigligeti Színház színpadára, Madách Imre: Az ember tragédiája c. művének különböző színeit feldolgozva. A nagy sikerre való tekintettel minden évben megrendezésre kerül a program. 2011-ben Bibliai történeteket, 2012-ben Magyar Regéket és Mondákat, 2013-ban Magyar Népmeséket állították színpadra a szolnoki középiskolás diákok. 2014-ben 14 csapattal ismét Az ember tragédiája volt az előadandó színdarab, de a fiatalok szabad kezet kaptak a mű értelmezéséhez.

A színház számos különlegességet kínál az alap- és középfokú oktatási intézmények diákjainak és tanárainak. Közönségtalálkozók, rendhagyó irodalomórák, a színház falain belül működő művészeti műhelymunkák, eseti együttműködések színesítik a kínálatát. Sikeres kezdeményezés továbbá a nyitott színház és a színházbejáró beavató program is.

Az *Aba-Novák Kulturális Központnak* kétség kívül a legfontosabb szerepe van a város közművelődésében, egyúttal az ifjúság igényes szórakoztatásában. Programjai jelentős részéről elmondható, hogy fő célközönsége a fiatal korosztály. Vannak kifejezetten a diákoknak szóló rendezvények. Ilyen például az évről évre megrendezett Globe Fesztivál, amely az ország egyik legrangosabb színjátszó találkozója. Együtt játszanak itt az amatőr társulatok a profikkal, a kezdők a sikeres színpadokkal. Nem csupán seregszemle ez, hiszen komplexitásával kiemelkedik a hasonló rendezvények sorából.

Ugyancsak a diákokat mozgatja meg a népszerű Kiugró, amely az általános iskolások és a középiskolások tehetségkutató vetélkedője. A „Mesék Szárnyán” az óvodásoknak és a kisiskolásoknak nyújt szórakozási lehetőséget.

Az elmúlt években az intézmény több uniós pályázat nyertese volt. Programjaikat gazdagította a „Honnan, merre és hova haladjak? – életpálya-tervező és kompetenciafejlesztő program Szolnok város és 3 környező kistérség, többségében hátrányos helyzetű fiataljai számára” megnevezésű pályázat, valamint a „Kulcs a jövőhöz - szolnoki és Szolnok környéki oktatási intézmények közös kompetenciafejlesztő programja” című projekt.

Családi rendezvények keretében pedig valamennyi korosztály számára tartalmas és színvonalas programot állít össze a művelődési ház.

A *TISZApART MOZI* kedvezményes áron biztosítja a fiatalok számára a művészfilmek megtekintését. Rendszeresen helyet ad a különböző filmszemléknek, ahol a kezdő és diák filmesek is bemutatkozhatnak. Az artmozi kávéházában pedig szinte mindennaposak a koncertek és kiállítások, amelyek ugyancsak sok fiatal és iskoláskorú érdeklődőt vonzanak. A kávézó egyébként a szolnoki fiatalok egyik kedvenc találkozóhelye is, ahol a különböző művészetek egyszerre jelennek meg, így ösztönözve a jelenlévőket az értő befogadásra és az alkotásra. Szolnokon az első olyan szórakozóhelyek egyike volt, amely biztosította a fiataloknak a füst- és drogmentes, a kiskorúaknak pedig az alkoholmentes szórakozás lehetőségét.

Az irodalomnak is helye van a moziban, hiszen rendszerint itt tartja felolvasó estjeit, bemutatóit Szolnok nagysikerű irodalmi lapja, az Eső. A fiatalokkal közösen szervezett felolvasó esteken túl, slam poetry programokat és zenés esteket szerveznek a moziban, illetve a Celofán Kollektíva programjainak is többnyire a mozi termei adnak otthont.

A szolnoki ifjúságkutatások eredményeiben megjelenő pláza és multiplex jelenségre komoly alternatívát ad a Tisza Mozi programkínálata. Helyt kapnak az érdekes és tanulságos filmsorozatok és a vetítést követő, szakértők által vezetett interaktív beszélgetések; az új, alternatív tartalmak (opera, balett, színházi közvetítés, tárlatvezetés), valamint az ifjúsági filmes táborok.

Városunk kiemelkedő kulturális eseményei közé tartoznak a Tisza Mozi által szervezett szolnoki filmfesztiválok, és a hozzájuk kapcsolódó, fiataloknak meghirdetett országos filmkészítő versenyek.

A *Szolnoki Művésztelep* és az azt működtető *Szolnoki Művészeti Egyesület* kiállításai, hangversenyeivel, koncertjeivel, fesztiváljaival nyújt szórakozási, művelődési lehetőséget a város lakóinak. Ezeken a rendezvényeken egyre több szolnoki fiatal jelenik meg. De nemcsak résztvevői, hanem aktív, alkotó részesei is a diákok, a művészetek iránt érdeklődő fiatalok a kolónia tevékenységeinek. Egyrészt vannak olyan pályázati programok, amelyekben a Művésztelep a művészeti oktatás, nevelés helyszínéül, lakói pedig a foglalkozások oktatóiként jelennek meg. Másrészt, azzal, hogy a Művésztelep nyitott a város felé, és kapuja nyitva áll mindenki előtt, a képzőművészet kedvelőiből létrejött egy művészetpártoló és alkotó közösség, amelynek tagjai között szép számmal vannak fiatalok is. Az ifjúsági korosztály által leginkább látogatott programjuk a nyaranta megrendezésre kerülő Artjáró Összművészeti Fesztivál.

A *Szolnoki Szimfonikus Zenekar* minden évadban meghirdeti ifjúsági hangversenysorozatát. Ennek keretében nemcsak hangversenytermekben, hanem gyakran az iskolákban tart kisebb koncerteket, megismertetve az ifjúsággal a komolyzene lényegét, szépségeit. A zenekar olyan sikeres pályázatokat is lebonyolít, amelyek elsősorban az iskoláskorúakat célozzák meg. Együttműködve az intézményekkel komplex művészeti oktatást kínál, amely a művészetek iránt kevésbé fogékony fiatalokat is magával ragadja, bevonja az alkotó munkába.

A *Szolnok Televízió* műsorpolitikájának természetes módon része a gyermekek és fiatalok szórakoztatása és a számukra fontos ismeretek népszerűsítése. Ezen kívül a városi tévé - az *Aba-Novák Kulturális Központtal* közös szervezésben - a minden évben meghirdetett *Megavers* elnevezésű nagyszabású országos produkciójával kelti fel a korosztály érdeklődését. A *Megavers* a *Megasztár* mintájára kitalált meglepően széleskörű szurkolótáborral rendelkező szavalóverseny, amelyben a szereplők valódi tévéasztalok és ideálok lesznek, népszerűsítve az irodalmat és a szép magyar beszédet.

A Nemzeti Művelődési Intézetet az Emberi Erőforrás Minisztere alapította, a közművelődési ágazat stratégiai fejlesztő és szolgáltató intézményeként. 2013. április 1-től a korábban Művelődési Intézetként ismert intézmény *Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Irodája* néven működik tovább.

A Nemzeti Művelődési Intézet alapfeladata a magyar közművelődés, közösségi művelődés sikeres és eredményes társadalmi szerepvállalása érdekében végzett fejlesztési, innovációs és szolgáltatási tevékenység ellátása.

Az Intézet munkájában a helyi értékek gyűjtése, közösségek fejlesztése, élethosszig tartó tanulás támogatása és az ifjúsági klubok generálása nagy hangsúlyt kap. Az egész megyét lefedő tevékenységeikkel igyekeznek a hátrányos helyzetben lévő, kulturális szempontból kevésbé ellátott települések közösségeit megmozgatni, lendületet vinni a településre.

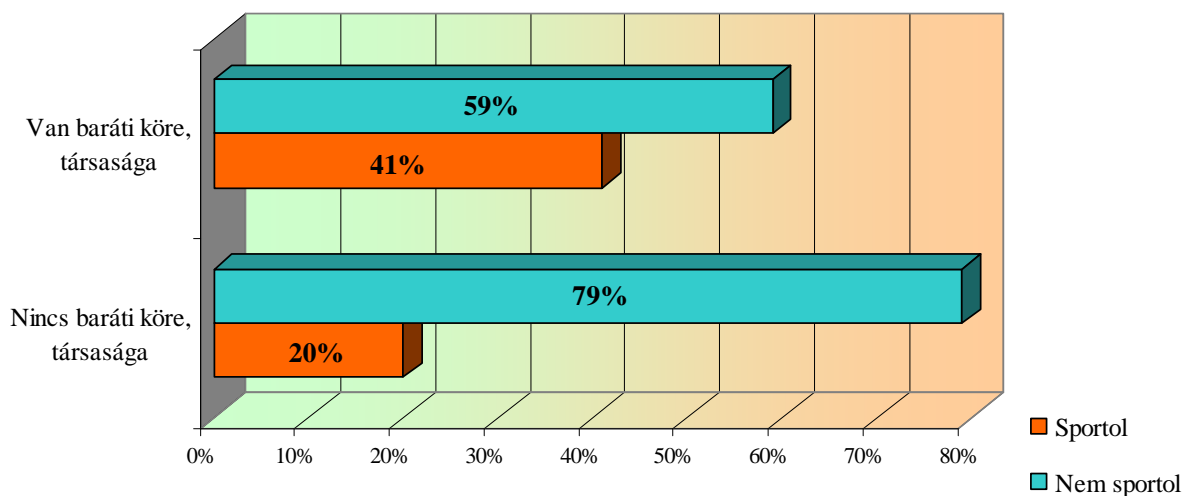
A 2014-es programjaik során szoros együttműködést terveznek Szolnok városban működő ifjúsági szervezetekkel, klubokkal, velük foglalkozó kollégákkal, akik segítségükre lehetnek hasonló klubok létrehozásában a kisebb településeken.

Szabadidősport

A *Magyar Ifjúság 2012 – Sportolási szokások* című fejezetében olvasható, hogy az aktív sportolás mint társadalmi kohéziós erő nagyon jelentős a 15-29 éves korosztályban. Akinek van baráti köre, társasága, amellyel gyakran van együtt a szabadidejében, azok átlag feletti aktivitást tanúsítanak (41%) a sport terén, míg azoknak, akik nem részesei ilyen csoportnak, a sportolási potenciáljuk erősen az átlag alatti, közülük mindössze minden ötödik számol be rendszeres testmozgásról.

5. ábra

Rendszeres testmozgás végzése, baráti kör szerint (A Magyar Ifjúság 2012.)

A 2012-es országos adatok szerint a fiatalok bő harmada (35 %) végez rendszeres testmozgást a kötelező (iskolai) testnevelés órákon kívül. Az évek során nemhogy fejlődött volna a „tudatos” testmozgás a fiatalok körében, sokkal inkább nőtt a nem sportolók aránya (65 %). Elmondható tehát, hogy a rendszeres sportolás – mint életforma – az elmúlt években sem vált igazán divatos a 15-29-es korosztályban.

Az országos kutatás eredményeivel szemben, Szolnokon minden korcsoportban a sport olyan hívószónak bizonyul, amire hallgatnak a fiatalok (100 fokozatú skálán 82-91 pont). A szabadidős tevékenységi terek támogatottságát vizsgálva a városi sportlétesítmények (műfüves pályák, gördeszka pálya, tenispálya stb.) értékelése a 100 fokozatú skálán átlag 67 pont. Az elmúlt négy évhez képest 5 ponttal javult a létesítmények értékelése (*Dr. Szarvák Tibor PhD: „Ifjúságszociológiai korszak Szolnokon 2013-ban).*

Az értékelésben szereplő sportlétesítmények mellett a Vízilabda Aréna megépülésével és a Tiszavirág Aréna fejlesztésével tovább gazdagodott a város fiataljainak sportolási lehetősége.

Szolnoki Sportcentrum Nonprofit Kft.

Városunkban a Szolnoki Sportcentrum Nonprofit Kft.-nek jelentős szerepe van a szabadidősport, a diáksport, a rekreációs sport szervezésében és lebonyolításában, az utánpótlás-nevelésben, a közösségi-közművelődési programok, rendezvények szervezésében, lebonyolításában, a városban más szervezetek által lebonyolítandó szabadidős események segítésében, valamint a városi szabadidősport programokhoz szükséges létesítmények (Tiszaligeti Műfüves Pálya, Széchenyi lakótelepi műfüves pálya, Városi Sportcsarnok, Fallabda pálya), eszközök, személyi feltételek biztosításában. Egész éves folyamatos tevékenységével a sport szeretetére, az egészséges életmódra nevelésre, a rendszeres testmozgás fontosságára kívánja felhívni a város fiatalságának figyelmét.

Kiemelt szabadidős rendezvényeik

COOP Májusfa futás: A legtöbb rajtolót általában az általános iskolák diákjai adják, mintegy 3200 főt. A középiskolások 2013-ban közel 1500-an képviseltették magukat.

Gólok éjszakája: Három helyszínen, három sportágban (fallabda, streetball és kispályás labdarúgás) és egy időben kerülnek megrendezésre a programok.

Tiszaligeti Napok: 2013-ban 50. alkalommal rendezték meg a megyeszékhely legnagyobb diák- és tömegsport rendezvényét. Négy napon át tartottak a jubileumi rendezvény küzdelmei. 14 sportágban lehetett nevezni és ezt háromezer-ötszázan meg is tették. Az egyéni sportágakra jelentkezőkön túl 233 csapat nevezett és vett részt a csapatsportágakban.

Belépés Nemcsak Tornacipőben: A nagy hagyományokkal bíró rendezvényen 2013-ban 600 fő gyermeknek, illetve 50 csapatnak biztosítottak versenyzési lehetőséget iskolák és korosztályok között.

Saját rendezvények:

Farsangi Parkettball, VOLÁN Nap, Családi Majális, Családi Park, Augusztus 20-i programsorozat (benne: streetball), sportágankénti nyári táborok.

Az év során folyamatosan működtetett programok:

Óvodás rendezvények (benne: Óvodák Őszi Játékos Sorversenye), Tárt – Kapu, Kispályás Labdarúgó Bajnokság, Városi Diákolimpiai Versenyrendszer

A Szolnoki Sportcentrum Nonprofit Kft. keretein belül működik a Szolnoki Sportiskola, mely városunkban az utánpótlás-nevelést látja el a felnőtt sportegyesületek számára.

A Szolnoki Sportiskola egy az országban működő 17 egyesületi típusú sportiskola közül. Jelenleg 7 sportágban 6-18 éves korosztályban mintegy 700 gyermek számára biztosítja – szakemberek irányításával – az edzés és versenyzés lehetőségét és feltételeit. A Sportiskola elsődleges feladata, hogy a szakosztályokban minél több szolnoki fiatalnak biztosítsa a sportolás lehetőségét, és megnyerjen minél több sportolót a verseny és az élsport számára. Feladata továbbá, hogy felkészítse a fiatalokat az eredményes szakági versenyzésre, és eljuttassa őket képességeik szerinti legmagasabb szintre. Az edzők több sportágban – kajak-kenu, evezés, judo, vívás, kosárlabda - segítik a korosztályos válogatottak felkészítését. A hagyományosan eredményes sportági szakosztályok: atlétika, judo, evezés, kajak-kenu. Ezek

mellé az elmúlt években erőteljesen felzárkóztak a labdás sportágak is: kosárlabda, röplabda. Ezek a szakosztályok eredményeikkel jelzik a munkájuk színvonalát.

A 2012. évi eredményessége alapján az ország második legsikeresebb sportiskolája lett a Szolnoki Sportiskola: 23 országos elsőség, számos diákolimpiai cím, valamint sok szép értékes helyezés mutatja ezt. Versenyzői közül eredményeik alapján 29 fő került a korosztályos válogatott keretbe. A kajakosok és evezősök kiválóan szerepeltek az Ifjúsági Európa Bajnokságon, Világbajnokságon, és az Európai Olimpiai Reménységek Versenyén.

2.4.1. Biztonságos Szórakozóhely Program és Szülői Műhely

Dr. Szarvák Tibor PhD „Ifjúságszociológiai korkép Szolnokon 2013-ban” című tanulmányában a következő megállapításokat teszi a fiatalok dohányzási, alkohol- és drogfogyasztási szokásaival kapcsolatban:

A megkérdezett fiatalok fele már kipróbálta a cigarettázást, közülük 26% rendszeresen cigarettázik, míg 50%-uk még soha nem dohányzott. Az általános iskolások körében kevésbé intenzív a dohányzás. A középiskolások csoportján belül a dohányzás legkevésbé a gimnazistákra, leginkább a szakiskolásokra és a szakközépiskolásokra jellemző. További sajátosság az, hogy a fiúk és a lányok dohányzási szokásai között gyakorlatilag nincs különbség.

A középiskolások csoportján belül az alkohol leginkább a gimnazistákra és a szakiskolásokra jellemző. A szülők iskolai végzettsége szerint vizsgálva a gyermekek alkoholfogyasztását azt láthatjuk, hogy gyakorlatilag nincs különbség.

A szolnoki fiatalok tisztában vannak a drogozás veszélyeivel, a drog pótszer jellegével. A válaszadók szerint a könnyű drogok engedélyezése a fogyasztás emelkedéséhez vezetne. A büntetésen alapuló drogpolitikának nemcsak a terjesztőig, hanem a fogyasztóig is el kellene jutnia. A válaszadók díszkóban, illetve házi buliban jutnak hozzá a szerhez, de előfordult az utca említése is. Összességében azonban a drogtípusok terén hatalmas változás történt. Egyrészt megjelentek a dizájner drogok, másrészt új jelenség az alkohol és a gyógyszer keverése más szerekkel. Ezért mindenképpen gondolnunk kell a szülői felelősségre, valamint az alkoholárúsító helyek ellenőrzésére is.

A fenti kutatási eredmények is indokolják azt, hogy Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szolnok Városi Rendőrkapitányság szükségesnek ítélte a közös fellépést a fiatalok éjszakai szórakozásait illetően. Ennek eredményeként 2012. május 3-án megkötött együttműködési megállapodásban rögzítettük azokat az elképzeléseket, amelyek közös, megfelelően koordinált megvalósítása során lehetőség nyílik arra, hogy pozitív változásokat érjünk el. Az alkoholfogyasztás, a drogfogyasztás, a csavargó éjszakai életmód súlyosan károsíthatja a gyermekek testi-lelki, erkölcsi, szociális fejlődését. Ennek hátterében a szakemberek szerint leginkább a család diszfunkciója, működési zavarai, az ifjúságvédelem működésében tetten érhető zavar, hátrítás, sok esetben az alulfinanszírozottságból is adódó szakemberhiány, valamint egyéb okok állnak. Éppen ezért a város fontosnak tartotta a szülők a családok megszólítását. 2012. május 22-én a Megyeháza Dísztermében sor került az első Városi Szülői Fórumra, ahol 300 szülő és szakember megjelenésével és figyelmével támogatta e közös erőforrás-szövetség kialakításának kezdeményezését. Ezzel a nagy arányú érdeklődéssel cseng össze a Szolgáltató Város felmérésének azon eredménye, miszerint a lakosok visszajelzést várnak a város vezetőitől a fiatalok szórakozási szokásait illetően. E problématerület további szereplőit a szórakozóhely-tulajdonosokat és üzemeltetőket, a Szolnok Városi Rendőrkapitánysággal közösen 2012. június 15-én a Városháza Dísztermében

tájékoztattuk és építő javaslataikra számítva közös gondolkodásra kértük a Biztonságos szórakozóhely program további működését illetően.

A „Szolnok Város Biztonságos Szórakozóhelye” cím adományozásáról szóló rendeletet 2013 májusában fogadta el a közgyűlés. A rendelet megalkotásának és elfogadásának célja az volt, hogy a szórakozóhelyeket példaértékűen, a jogszabályoknak és a jó erkölcsöknek megfelelően működtető, tevékenységüket a város rendjének és a köznyugalmának megzavarása nélkül végző, a vendégek biztonságos szórakozását biztosító üzemeltetőket a város elismerje a cím adományozásával. A városvezetés korábban is kiemelt témaként kezelte a fiatalok szórakozási szokásait és biztonságát. A rendelet létrejöttét egyéves intenzív munka előzte meg, mely a 2012 nyarán alakult Szülői Műhely tagjainak bevonásával folyt. Ebben a közös munkában diákok, szülők, szakemberek, szórakozóhely tulajdonosok egyaránt részt vettek. Ennek keretében több szórakozóhely látogatására is lehetőség nyílt a Rendőrséggel közösen, ahol a résztvevők megtapasztalhatták, hogy hol, milyen feltételek között szórakoznak a fiatalok. A Városházán már több alkalommal megrendezett Szülői Műhely keretében szülők, diákok, szakemberek, tulajdonosok és üzemeltetők összegezték és értékelték a szórakozóhelyek látogatásainak eredményeit.

A szakemberek és a szülők célja közös: a fiatal generáció szórakozási szokásait megismerni, és lehetőség szerint pozitív irányba terelni. Szintén cél az olyan javaslatok megfogalmazása, amelyek a fiatalokat fenyegető veszélyeket mérsékelhetik, illetve megszüntethetik, továbbá visszaszoríthatják a drog- és alkoholfogyasztást, a dohányzást, valamint a bűncselekményeket.

Az életkor előrehaladtával a másodlagos színtereken¹ szerzett tapasztalatok egyre jelentősebbé válnak, melynek következtében a családi szocializáció hiányosságai felerősödhetnek. Ennek kompenzálására több eszköz létezik. Az egyik az egyes családtagokat (mint célcsoportokat) megszólító kiadvány elkészítése.

- ❖ A diákoknak szóló Útmutató a biztonságos szórakozáshoz című kiadvány elkészült: hasznos tippeket, információkat ad a diákoknak az éjszakai szórakozással kapcsolatosan, tartalmazva a diákok által összegyűjtött ajánlásokat. A fiatalos külsővel rendelkező kiadvány már megjelenésében figyelemfelkeltő. Összehajtogatható, elfér egy zsebben, nyelvezete a korosztály kommunikációjához illeszkedő. Egyaránt tartalmaz az egészségneveléssel kapcsolatos preventív tanácsokat (*WHO állásfoglalás alkoholfogyasztással kapcsolatban, party praktikák a biztonságos bulizáshoz, közérdekű telefonszámok*) és ártalomcsökkentő információkat („*Mit tegyél, ha a barátodnál az alkohol győzött?*”, „*Bulizz biztonságosan!*”). A kiadvány tartalma a Szülői Műhely tagjainak (kiemelten a diákoknak) tudás és tapasztalatai alapú szinergiája. A 8x27 cm-es, kétoldalas, színes kiadvány 1500 példányban jelent meg. Nagyobb városi rendezvényeken és elsősorban a két Biztonságos Szórakozóhely címet viselő szórakozóhelyen terjesztik.
- ❖ Az Útmutató szülőknek címmel tervezett kiadvány a szülők mint célcsoport számára fogalmaz meg majd hasznos tippeket, ezzel erősítve az idősebb generáció részvételét a fiatalok hétköznapjaiban, szabadidős programjaiban. A kiadvány szintén a Szülői

¹ Az elsődleges színteret az otthon jelenti, a másodlagos színterek az otthonon kívüliek (pl.: plázák, szórakozóhelyek, közterek stb.)

Műhely közös tudásán alapulna. Elkészítése nagyban függ a bevonható pályázati forrásoktól. A kiadvány várható eredménye, hogy a szülői felelősségérzet növekedésére pozitívan hat, továbbá felhívja a szülők figyelmét a fiatalokat veszélyeztető helyzetek, tényezők megelőzésére, kezelésére (éjszakai szórakozás, internet használat). A 8x27 cm-es, kétoldalas, összehajtogatható, színes kiadványt 500 példányban jelentetnénk meg és a köznevelési intézményekben, illetve nagyobb városi rendezvényeken terjesztenénk.

2.5. A fiatalok Szolnokhoz kötődése

Az „Agóra fiataljai 2013” című kutatás vizsgálta a középiskola elvégzése utáni „elvándorlás” lehetőségeinek megoszlását. A középiskola utáni tervekkel kapcsolatosan a megkérdezettek 15%-a Szolnokon képzelel el jövőjét. A felmérésben részt vevők csaknem egyötöde (18 %) Budapesten szeretné terveit megvalósítani, az egyéb magyar várost választók aránya 24%. A válaszadóknak több mint egynegyede (29%) viszont úgy gondolja, hogy külföldön tudja álmait megvalósítani. A középiskolai tanulmányok után bekövetkező hely-, település- esetleg országváltás egyik fő motivációja életkori sajátosságból is fakad. A városból, a szülőhelyről történő elvagyódás nem feltétlenül a várossal való elégedetlenséggel köthető össze. Ebben az életkorban teljesen természetes pszichológiai mechanizmus a szülőkről való leszakadás és a szülőktől való távolodás, mely összefügg a „más” és „új” helyek, értékek, emberek iránt érzett kíváncsiság, érdeklődés vágyának fokozódásával.

6. ábra: Hol szeretné terveit megvalósítani a középiskola után?
 Forrás: Dr. Khademi-Vidra Anikó: az „Agóra fiataljai 2013” című kutatás

Az országos és helyi kutatásokból is kiderül, hogy a tanulmányok után a fiatalok szülőhelyen történő letelepedése a következő tényezőkön múlik: a karrier és családalapítás szempontjából ideális munkahely, a családi és baráti kapcsolatok, illetve a megfelelő lakhatási feltételek.

Városunk ezen feltételek megteremtésére 2008-ban hívta életre a Szolnok Hazavár Programot, melynek célja a szolnoki kötődésű, diplomás fiatalok támogatása, akik a város jövője, fejlődése szempontjából értékes szaktudásra tesznek szert tanulmányaik során, s e szellemi tőkét Szolnokra visszatérve, helyi munkaadóknál kívánják kamatoztatni. A Szolnok

Hazavár Program három részeleme közül az ösztöndíj programelemében 15 fiatal kap/kapott támogatást, a lakhatási támogatás keretében beérkezett 17 pályázatból pedig a Szolnok Hazavár Program Bizottsága 13 kérelmet fogadott el. A harmadik, vállalkozásfejlesztési részprogramra azonban a Program elindulása óta egy fiatal sem nyújtott be kérelmet.

2012-ben az ösztöndíj programelem kibővült: a szolnoki, illetve szolnoki középiskolában végzett Szolnoki Főiskolán hallgató diákok részesülhetnek szemeszterenként 10.000.- Ft támogatásban. 2013 őszén 18 hallgató részesült ösztöndíjban.

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata fontos feladatának tekinti a fiatalok lakáshelyzetének javítását. Az önkormányzat tulajdonában 2013. december 31-én 1566 lakás volt, ebből a fiatalok számára bérbe adott garzonlakások száma 345, a Fiatalok Házában lévő szociális bérlakások száma pedig 80. 2013-ban 12 db garzonlakás, valamint 17 db Fiatalok Házában lévő lakás került újonnan bérbeadásra a fiatalok részére.

2.6. Ifjúsági közélet, érdekképviselet

A Szolnoki Városi Gyermektanács és a Szolnok Városi Diákok Tanácsa

Szolnokon az iskolai diákönkormányzatokat városi szinten, két korosztályi alapon szerveződő tanács képviseli, amely ellátja érdekképviseletüket is ellátja. Az általános iskolák küldöttei alkotják a Szolnok Városi Gyermektanácsot (GyT), a középiskolák delegáltjai a Szolnok Városi Diákok Tanácsát (VDT). Mindkét tanácsba az érintett intézmények egy-egy tagot delegálhatnak a tanév kezdetekor, aki egy évig képviseli iskoláját. A tanácsok felépítése, működési rendszerük, feladatuk megegyezik. Az elnökséget év elején választják meg a tagok. Az elnök és az alelnökök képviselik a tanácsot, vezetik az üléseket. Az ülések előre meghatározott időpontokban, meghatározott rendszerességgel zajlanak. A korábban önkormányzati fenntartású iskolák állami fenntartásba kerülése óta (2013. január 1.) is hatékonyan és rendszeresen működik a két tanács.

A Szolnok Városi Diákok Tanácsa és a Szolnok Városi Gyermektanács aktívan, ötletekben gazdagon működött az elmúlt hat évben:

- ❖ a VDT kezdeményezésére az önkormányzat megalapította „Szolnok Város Ifjúsági Díját” azon korosztályi aktivisták részére, akik a város ifjúsági életének fejlesztése érdekében kiemelkedő tevékenységet folytatnak
- ❖ 2010. április 16-18. között rendezte meg az Ifjúságért Egyesület és az Aba-Novák Kulturális Központ a VI. Észak-alföldi Regionális Ifjúsági Találkozót, melynek helyszíne a Turisztikai Központ volt. A szervezésben közreműködött a Szolnok Városi Diákok Tanácsa is. A három nap alatt számos szakmai program várta a régióból érkező mintegy 150 fiatalt.
- ❖ 2009 novemberétől Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése ülésein a Szolnok Városi Diákok Tanácsa és a Szolnoki Gyermektanács képviseletében egy-egy diák részt vehet. A fiatalok így közvetlenül nyomon követhetik az önkormányzat munkáját, javaslataikkal színesíthetik a testület tevékenységét.
- ❖ 2008-2013 legsikeresebb diákprogramjai: Éjjeli- Nappali őrség, Keresd a Zászlót, Ováció tanévzáró ünnepség, Szolnoki Retró-bál, Békejel-akció, GyT angyalkák a

kórházba látogatnak, középiskolások 24 órás vetélkedője, flashmobok, Önkéntes Fiatalok Napja, „Veszíts el egy könyvet” akció.

2009-ben a VDT egy közös programsorozatot indított a Városi Rendőrkapitánysággal, melynek keretén belül szerveztek közös traffipaxos napot, járdafestést (két iskola előtt lévő gyalogátkelőhelyéhez a „Nézz jobbra, nézz balra!” figyelemfelkeltő felirat került) és szórakozóhely-ellenőrzést. E program keretén belül leforgattak egy diszkóbalesetről szóló filmet is szolnoki diákokkal, szolnoki helyszínen.

- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsa 2008 óta szoros kapcsolatot ápol a Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Házával. A VDT-s fiatalok évente kétszer (karácsonykor és pünkösdkor) látogatást tesznek a Gondviselés Házában, ahol a gondozottakkal közösen készülnek az ünnepekre. Az öt éve tartó élő kapcsolat jegyében kopjafát avattak 2013 májusában.

Közéleti táborok, diákpolgármester-választás, diákközgyűlés

A városvezetés elengedhetetlennek tartja, hogy megismerje a fiatalok véleményét, kikérje tanácsukat az őket is érintő kérdésekben, és olyan döntést hozzon, amely az érdekeiket szolgálja.

2009-ben a 24 órás vetélkedőn a diákok összeállították az ifjúság 12 pontját. Erre épült a 2010 nyarán kezdődött „közéleti tábor” programsorozat, melynek célja volt, hogy az önkormányzatiságot, és annak rendszerét közelebb hozza a fiatalokhoz.

A közéleti tábort követően, 2011-ben egy nagyszabású program indult el, melynek lényege, hogy a középiskolás fiatalok szót kapjanak és hangot adjanak a diákság ötleteinek, felvetéseinek. Ennek eredményeképpen 2011-ben a középiskolások megválasztották az első diákpolgármesterüket, Kalmár Lillát, majd megtartották az első diákközgyűlést. Négy témában (Egészségügyi, Szociális és Sport, Oktatási és Kultúra, Környezetvédelem és Városfejlesztés) fogadtak el programokat. A diákközgyűlés programjai közül több is megvalósult, és hagyománnyá vált: „Fogadj örökbe egy parkot!”, Lakat-Fa(L), Végzősök Parkja, Extrém sportpálya felújítása.

Két év után, 2013 őszén ismét diákpolgármester választás szervezett a város. A diákpolgármester választáson négy középiskolás tanuló indult. A jelöltek négy megmérettetésen (Sajtótájékoztató, kampánynyitó beszéd tartása, TV interjú, illetve kampányzáró rendezvény szervezése) vettek részt a választást megelőzően, ahol szakmai zsűri pontozta a teljesítményüket. Az indulók teljesítménye, valamint a leadott szavazatok összesítése alapján Szöllősi Kristófot választották 2013-ban a diákpolgármesterré, mandátuma két évre szól. A választásokat követően a Turisztikai Központban, illetve az Aba-Novák Kulturális Központban rendeztük meg azt a felkészítő tréninget, amely a diákpolgármester választást követő diákközgyűlésre való felkészülés érdekében jött létre. Öt bizottság látott munkához: a Külügyi Bizottság, a Kommunikációs Bizottság, a Programszervezési, Kulturális és Sport Bizottság, a Kortárs Segítő Bizottság, illetve a Támogatási Albizottság. Szöllősi Kristóf diákpolgármester 2013. november 7-re hívta össze az első diákközgyűlést. A diákközgyűlés kiemelt programjai között szerepel többek között „street workout” pályák létesítése a városban, ifjúsági fesztivál szervezése, kortárs segítő, tanácsadó rendezvények szervezése.

Önkormányzatunk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a fiatalok állampolgári ismereteinek bővítéséhez is hozzájáruljon. Ezért 2009-ben indította útjára Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata a „Parlamenti Járat” elnevezésű programját. 2008 novembere óta 19 alkalommal összesen közel 850 diák vett részt azokon a kirándulásokon, melyeken megtekinthették a Parlament épületét és a Terror Háza Múzeumot. A program különlegessége, hogy Szalay Ferenc polgármester úr valamennyi alkalommal személyesen mutatja be a fiataloknak az Ország Házát és a törvényhozást. A programon az elmúlt hat évben valamennyi középiskola részt vett. A hagyománnyá vált kirándulásokat az elkövetkezendő években is folytatni kívánjuk.

Kommunikáció a Z generáció körében²

Korábban láthattuk, hogy a fiatalok szabadidő-eltöltésében legfontosabb szerepe a médiának és ezen belül a számítógépnek, internetnek van. Az ifjúsági közélet, érdekképviselet témánál fontos megemlítenünk, hogy a fiatalok körében hangsúlyosabb az online közösségek és kapcsolattartás szerepe, mint az idősebb korosztály körében.

A *Magyar Ifjúság 2012 – Új média* című fejezetéből kiderül, hogy a magyar 15-29 évesek kétharmada (69%) tagja valamilyen internetes közösségi oldalnak, amely leginkább a facebookot jelenti. Minél fiatalabbakat vizsgálunk, annál nagyobb arányú tagságot találunk. A tizenévesek háromnegyede (75%), a 25-29 éveseknek csak hattizede (61%) tagja internetes közösségi oldalnak. Az ismerősszám is a legfiatalabb korcsoportban a legmagasabb (átlagosan 406 fő).

A Szolnok Városi Diákok Tanácsa tagjai 2008-ban fogalmazták meg egy olyan internetes közösségi fórum létrehozásának igényét, amely az ifjúság többretű igényét elégítené ki, és széles spektrumban érintené a korosztályt. A <http://vdtszolnok.hu> honlap el is indult. 2010-es, és még inkább a 2011-es évben azonban a fiatalok egymás közötti kommunikációját illetően a facebook közösségi portál olyan mértékben előtérbe került, hogy a hatékonyabb információ szolgáltatás érdekében a Szolnok Városi Diákok Tanácsa is megjelent a portálon, így a honlap működtetése háttérbe szorult. A Szolnok Városi Diákok Tanácsa, illetve a Szolnoki Gyermektanács 2012 január óta önálló, általuk működtetett facebook oldallal rendelkezik, ahol több mint 1500-an követik figyelemmel a közzétett programokról, újdonságokról, hasznos információkról, pályázati felhívásokról tájékoztató bejegyzéseket.

Emellett a VDT-vel és a GyT-vel kapcsolatos hírek rendszeresen megjelennek a város honlapján, az Új Néplapban, az Ifirkaszban, illetve a Grátisban. Az iSzolnok internetes hírportál is rendszeresen ellátja az ifjúsági korosztály valamennyi tagját hasznos információkkal a város szórakozási, művelődési lehetőségeiről.

Fontos azonban, hogy az online közösségek és kapcsolattartás új formáinak előtérbe kerülése mellett lehetőséget biztosítsunk a fiataloknak arra, hogy személyes kapcsolatok által rendszeresen részesei lehessenek kortárs csoportoknak, hangot adhassanak véleményüknek és bekapcsolódhassanak a korosztályukat érintő kérdések döntéshozatali folyamatába.

² A Z generáció egy új típusú nemzedék, melynek kialakulásában a technológia száguldó fejlődése játszott rendkívül fontos szerepet. Tagjai 1995 és 2012 között születtek. Az 1990-es évek végén születettek és az annál fiatalabbak beleszülettek a digitális technológiák világába, amelyben már elképzelhetetlen élni az Internet, mobiltelefonok, más digitális és kommunikációs eszközök használata nélkül. A Z generációra használt másik fogalom a Marc Prensky által alkotott "digitális bennszülöttek" kifejezés. Teljesen megváltoztak tanulási szokásaik, s ez problémákat vett fel az oktatási rendszerben is, elsősorban a tanítási módszerek területén.

2.7. Az egyházak ifjúságformáló szerepe

Az egyház hivatásánál fogva megszólított az ifjúság nevelésében. Városunk kulturális életének szervezésében nagy szerepet vállalnak az egyházi felekezetek. Felelősséget éreznek a felnövekvő generációk szemléletformálása iránt, melynek érdekében számos szabadidős tevékenységet kínálnak.

Belvárosi Plébánia

A Belvárosi Plébánia ifjúsági programjai egész évben folyamatosak. A kötött programok heti rendszerességgel folynak: hitoktatás különböző korosztályú csoportok számára hitoktatók vezetésével, cserkész foglalkozás képzett cserkészvezetők irányításával és az ifjúsági énekkarosok próbája. Az egyházközség házasságra felkészítő tanfolyamokat is szervez, melynek keretében a családi életre való felkészítést, a természetes családtervezés megismertetését, az életre szóló házasság megalapozását segítik.

Több éves hagyományra tekint vissza a Keresztény Farsangi Bál, a Pünkösöd Hétfői Majális és az Adventi Koszorú Ünnepe. A programok értékét növeli, hogy a közösség tagjainak összekovácsolódását segítik oly módon is, hogy az előkészületeket közösen végzik szülők és gyermekek egyaránt. Az ifjúság és a felnőttek ilyen alkalmakkor együtt ünnepelnek, mely nagy élményt jelent minden korosztálynak. Az egyházközség éves rendszerességgel szervez az ifjú korosztálynak cserkész tábor, hittanos napközis tábor és vízi túrát a Tiszán.

99 éve született Szolnokon Sándor István, akit a katolikus egyház 2013. október 19-én boldoggá avatott. Az ehhez kapcsolódó programok egyik kiemelkedő eseménye volt az emléktábla avatás a szalézi szerzetes egykori alma materében, a Szolnoki Műszaki Szakközép és Szakiskola Jendrassik György Gépipari Tagintézményében. Az 1953-ban koholt vádak alapján kivégzett Sándor István az ifjúság példaképévé vált.

Evangélikus Egyházközség

Ahogy minden tevékenységével, úgy a fiatalok körében végzett szolgálatával is arra törekszik a Szolnoki Evangélikus Egyházközség, hogy egyrészt jól illeszkedjék a gyülekezetet körülvevő tágabb közösségbe, a város életébe, másrészt jótékony hatással is legyen arra kulturális, szociális, spirituális értelemben.

Szoros értelemben vett ifjúsági munkájuk az év során két külön szakaszra oszlik. A nyár a táborok ideje, a tanév során pedig általában heti rendszerességgel tartott találkozóik vannak. 2007 óta ötlet- és házigazdái, szervezői a Partitúra zenei tábornak. Ennek folytatása a tanév idején a zeneórák, zenekari próbák, ifjúsági klubok sorozata. További táborai, illetve a tanév ideje alatt rendszeres programjaik minden korosztályt felölelnek. A kisiskolás tábor folytatása a „Picifi”, a nagyobbak a „Szoli” alkalmain találkoznak. Középiskolások számára filmklubot és köré szerveződő klubszerű találkozásokat szerveznek rendszeresen. „ÉgÍgérő” címmel családi, (pár)kapcsolati kérdéseket járnak körül középiskolásokkal asztal körüli kötetlen, illetve strukturált, a drámapedagógia eszközeit is használó beszélgetésekkel. Fiatal felnőttek találkoznak a „FIFERI” alkalmain. Minthogy az egyházi élet egyébként is az önkéntességre épít, jól illeszkednek az ezzel kapcsolatos új trendekbe. Ifjúsági vezetőképzőjük tanévenként öt hétvégéből álló programja is ezt szolgálja.

Keresik a kapcsolatot a város más, fiatalokat megszólító, illetve hasonló eszközöket használó kezdeményezéseivel, csoportjaival, részt vesznek karitatív tevékenységekben, önkéntes munkában.

Görög Katolikus Egyházközség

A Szolnoki Görög Katolikus Egyházközség az elmúlt hat évben is kiemelt feladatának tekintette a (különösen a hátrányos helyzetű) fiatalokkal történő foglalkozást. Az iskolai nevelésen és oktatáson kívül nagy hangsúlyt fektetett a korosztály társadalmi integrációjához szükséges készségek, képességek megszerzésére. Ezen cél érdekében változatos és népszerű szabadidős programokat kínál. Sikeres programjai: pünkösdi hétvége, nyári táborok, Mikulás nap, kirándulások, zárandoklatok, rendszeres ifjúsági estek.

A gyermekek szocializációja szempontjából fontos a szeretetteljes családi légkör, a pozitív szülői minta. Ezért a felnőttek, illetve szülők számára is szervez a Szolnoki Görög Katolikus Egyházközség olyan programokat, mely minta- és példaértékű a felnövekvő generációknak. Szombatonként a fiatal házasoknak, vasárnaponként a családoknak kínál egész napos rendezvényeket.

Hetednapi Adventista Egyház Szolnoki Gyülekezete

A Hetednapi Adventista Egyház Szolnoki Gyülekezete évente többféle ifjúsági tábort szervez fiatalok részére. Nyáron a Bibliai tábort, mely során egy-egy szentírási személy életének fontosabb eseményeit jelenetekben dolgozzák fel az 5-10 éves gyermekek. A cél az, hogy a résztvevők megismerjék Isten szeretetét, közvetlenségét, a Biblia által képviselt erkölcsi értékeket. A történet mellett sok ének, játék, sorverseny, testmozgás, kézügyesség fejlesztés, egészséges életmódra nevelés, tábortűz is a program része. A Segít7ek olyan egyhetes nyári ifjúsági tábor, melynek során 13-25 éves fiatalok önkéntes munkát végeznek napi 5 órában a kiválasztott település önkormányzatával, művelődési és oktatási intézményeivel előre egyeztetett tevékenységekben. A tábor szabad óráiban interaktív áhítatok, éneklés-zene, játékok, sport tölti ki a fiatalok idejét. A nyári kerékpáros körtúra során az alföldi gyülekezetekből látogatnak végig annyit, amennyi felfűzhető egy egyhetes túrára. Cél a közösség fejlesztése, a bibliai értékek elsajátítása, gyakorlása, identitás erősítése.

Évente több szolnoki általános iskolában játékos, interaktív formában folytatják az Egészség-expó elnevezésű egészségnevelő programot, melynek során az egészség megőrzésének nyolc fontos alapelvét mutatják be a 3-4. osztályos gyermekeknek.

A Gyülekezet 2014-2020 időszakra vonatkozó tervei között szerepel a heti rendszerességgel szombat délelőttönként tartott hitoktatás gyermeknek és fiataloknak több korosztály számára, valamint a Bibliai játszóház 5-10 éves korosztálynak havi egy alkalommal, szombat délután (ének, bibliai történet erkölcsi tanulság kiemelésével, kézművesség, játék).

Metodista Egyházközség

A Metodista Egyház állandó programjai között szerepel vasárnaponként a rendszeres gyermekfoglalkozás, hetente egyszer ima- és bibliaórát tartanak, továbbá kéthetente Ifjúsági óra keretében fordulhatnak a fiatalok kérdéseikkel, problémáikkal az egyházközség munkatársai felé.

Az egyházközség ifjúsági munkájának súlyponti eleme a Kornéliusz Háza Missziós Egyesület (továbbiakban KOHME) keretében végzett drogprevenciós munka. A KOHME a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata által életre hívott és működtetett Újvárosi Humán Fejlesztési Program keretében ifjúsági klubot működtet hátrányos helyzetű fiatalok részére. A 10-12 fős csoport hetente találkozik, és értékközvetítő, személyiség-formáló, kreatív technikákkal dolgozó programokon vesz részt. Az ifjúsági klub helyszíne az Újvárosi Fejlesztési Iroda.

A szervezet célja:

- a civil szférában működő ifjúságvédelmi és egészségnevelő szakemberek oktatása és továbbképzése;

- a drogrevenációs cézzattal létrehozott Kornéliusz-önismereti ifjúsági körök, a Kornéliusz Háza Missziós Egyesület keretében működő SHIN KAI SHO önvédelmi sportkör, a Kornéliusz-filmklubok szervezése, valamint a működésükhöz szükséges szakmai, infrastrukturális és anyagi bázis biztosítása;

- az általános iskolákban, és a középiskolákban folytatott drogrevenációs csoport-foglalkozások vezetése.

Kornéliusz Háza Missziós Egyesület együttműködése a városi-, illetve megyei rendőrkapitányság kötelékében a drogrevenáció-, valamint ifjúságvédelem témakörével foglalkozó szakemberekkel folyamatos, továbbá a Szolnok Városi Rendőrkapitányság és a Megyei Főkapitányság szakembereivel évek óta egyre mélyülő munkakapcsolatot ápolnak. A szolnoki Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában az Egyesület 2003 óta vesz részt.

Református Egyház Gyülekezete

Gyülekezetükben a gyermek és ifjúsági munka már csecsemőkorban elkezdődik. Minden vasárnap az istentisztelet idejében játszósobát működtetnek, ahol az egészen kicsik szüleik jelenlétében játszhatnak, miközben a szülők hangszórón hallgatják az istentiszteletet. Óvodás és általános iskolás gyerekeknek ugyanebben az időben korosztályuknak megfelelő bibliai foglalkozást tartanak, így a vasárnap délelőttöt együtt tudja tölteni a család a gyülekezet közösségében. Vasárnap délutánoként a Szandaszőlősi istentisztelettel párhuzamosan is lehetőségük van a gyermekeknek gyermek istentiszteleten részt venni.

Gyermekeknek, fiataloknak és családoknak egyaránt szól az évente 6 alkalommal rendezett vasárnapi gyermekreggeli, ahol énekléssel, imádsággal, közös reggelivel kezdik a napot, ami az istentisztelettel folytatódik. Évente 3 alkalommal kézműves és közösségi játékokkal játszóházat szerveznek, ahová szintén gyermekeket, fiatalokat és családjaikat várják. Hasonló játszóházat szerveznek Szandaszőlősen a Közösségi Házban is.

A gyülekezeti ifjúsági körhöz különböző intenzitással jelenleg kb. 25 fiatal kötődik. Minden szombaton délután 4 órakor találkozik a csoport: egyik héten játék és éneklés mellett egy ifjúságot érintő életkérdésről beszélgetnek a Biblia alapján, másik héten zene és énekpróbát tartanak. Szandaszőlősen kéthetente, péntek este találkoznak a serdülő korosztály tagjai ifjúsági bibliaórára a Közösségi Házban.

Év közben lehetőség szerint kirándulást, nyáron pedig vidéki helyszínen tábor szerveznek a fiataloknak játékkal, kirándulással, bibliai beszélgetésekkel.

Kapcsolatban állnak a Keresztyén Ifjúsági Egyesülettel és a Református Fiatalok Szövetségével, valamint a Szer-telen Fiatalokért Szolnok Közhasznú Egyesülettel. Részt vesznek a REFISZ országos rendezvényein. Keresik a kapcsolatokat a város más felekezeti fiataljaival is.

2.8. Városban működő gyermek és ifjúsági szervezetek

Az ifjúsági szervezetek terén az elmúlt hat évben a következő változások történtek: az Ifjúsági Kerekasztal egyesült a Kulturális Kerekasztallal, amely továbbiakban is a Civil Tanács keretében működik. Jelen anyagunk 1. számú fejezetében tettünk említést az Ifjúságért Egyesület helyzetének alakulásáról.

Előző koncepciónkban a fiatalok önszerveződésén alapuló csoportok között csak érintőlegesen említettük a Celofán Kollektívát, mely 2011 óta bejegyzett egyesületként működik. Tevékenységi köre közé tartozik a kulturális rendezvényszervezés olyan szubkulturális színterek preferálásával, melyek alulreprezentáltak Szolnok városban. Az egyesület teret ad olyan audiovizuális képzőművészek számára, akik a fősodró és klasszikus műhelyek által mellőzöttek. 1-3 havonta klubesteket szerveznek – főként a TiszapArt Moziért Egyesülettel karöltve - különleges országos hírű vendégekkel, illetve szolnoki Celofán Kollektíva közeli zenészekkel és lemezlovasokkal. Zenei improvizációs esteket biztosítanak szolnoki zenekarok számára.

A helyzetelemzésünk következő részében négy, az ifjúsággal foglalkozó szervezetet mutatunk be: az önkormányzatunk által alapított Szolnoki Gyermekek és Ifjúsági Közalapítványt, a Kamasz-Tanya Gyermekek és Ifjúsági Egyesületet, illetve két olyan ifjúsági szervezetet, a Szer-telen Fiatalokért Közhasznú Egyesületet és a Miért Ne Humán Közhasznú Szolgáltató Alapítványt, amelynek az elmúlt hat évben nagymértékű fejlődésen mentek keresztül és mindketten elnyerték Szolnok Város Ifjúsági Díját.

2.8.1. Szolnoki Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvány

1998. december 3-án jegyezték be a Szolnoki Gyermekek és Ifjúsági Közalapítványt közhasznú szervezetként, majd 2010. november 11-től kiemelten közhasznú társaság. Az alapítvány évente megrendezi a gyermeknapot, illetve a szolnoki rászoruló általános iskoláskorú gyermekek részére rendezett „Szeretet adja magát” gálát karácsony előtt, valamint karácsony hetében meleg ebédet biztosít a hajléktalanok részére.

Szolnok város Önkormányzatával közösen szervezi és koordinálja a nyári diákmunkát. A Szolnoki Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvány minden nyáron megszervezi az általános iskolás diákok számára a nyári napközis tábor is, melynek helyszíne a Tiszaligeti Turisztikai Központ. Az önkormányzat támogatásával megvalósuló napközis tábor egyedülálló az országban. A tanulók ingyen vehetik igénybe a kínált programokat a nyári szünet teljes ideje alatt, csak az étkezést kell fizetniük. A 10-11 hétig tartó táborba a diákok bármikor, bármennyi időre bekapcsolódhatnak, így a gyermeklétszám az 1. és 11. hét között nagy ingadozást mutat. Ezért a napközis ellátást igénybe vevő gyermekek létszámát illetően egy napi átlag létszámot tudunk megadni. 2007-ben a napi átlag gyermeklétszám 120 fő, míg 2013-ban 96 fő. A táborvezetők tapasztalatai alapján azonban elmondható, hogy a csökkenő létszám mellett is változatlan azoknak a családoknak a száma, akik gyermekeik részére egész nyárra a napközis tábor programjait választják.

Az alapítvány nagy területű és nagy értékű vagyonnal rendelkezik. Szolnokon a Turisztikai Központ (320 férőhellyel), míg Balatonszepezden a gyermektábor (120 férőhely) szolgálja a kedvezményes ifjúsági üdültetést. A létesítmények üzemeltetésére a kuratórium munkaszervezetet hozott létre, melynek feladata a szállásértékesítés valamint gyermek- és közétkeztetés. Az ezen tevékenységekből származó bevételt a létesítmények üzemeltetésére és működésére fordítják vissza.

2.8.2. Kamasz Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület

A Kamasz Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület szolgáltatásait elsősorban a Szolnokon élő sajátos nevelést igénylő, konfliktusos magatartású, valamint középsúlyos, súlyos, és halmozottan fogyatékos gyermekeknek és fiataloknak nyújtja.

A napi kapcsolatnak köszönhetően, a fiatalokat érintő problémákat, életvezetésükben fellépő hiányosságokat, testi, lelki állapotukat a Kamasz Tanya munkatársai jól ismerik. A programok nyitottak, így minden klubot látogató gyermek és fiatal csatlakozhat. A fiatalokat nagymértékben motiválja a közös élményszerzés és kikapcsolódás. A csoportos foglalkozások célja, hogy a fiatalok szellemileg és lelkileg megerősödjenek, társadalmi beilleszkedésük sikeres legyen. Az alternatív napközbeni ellátás során a Kamasz Tanya munkatársai törekszenek arra, hogy közvetve vagy közvetlenül az ellátásban részesülő gyermekek gondozásának, nevelésének eredményességét és későbbi társadalmi beilleszkedésének sikerességét javítsák.

A Kamasz Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület számos állandó programot kínál a fiataloknak. Igény szerint fejlesztés, felzárkóztatás, közösségfejlesztés, zeneoktatás, informatikai oktatás, klubfoglalkozások, kézműves programok, közös játékok és ünnepek, szabadidős programok (pingpong, biliárd és csocsó, karaoke) várják az érdeklődőket. Kiemelten fontos programjaik közé tartozik az erkölcsi veszélyzónába került bűnelkövető fiatalok közösségbe illesztése, az egészségügyi felvilágosító és bűnmegelőzési program, illetve a televízió, cigány gyermekek közösségbe illesztése.

2.8.3. Szer-telen Fiatalokért Közhasznú Egyesület

A Szer-telen Fiatalokért Szolnok Közhasznú Egyesület (SZefiSZ) 2004 szeptemberében nyitotta meg a Szer-telen Ifjúsági Házat Szolnokon. Programjaik nyitottak és ingyenesek, a célkorosztály a 14-29 éves fiatalok köre. Az egyesület tagjainak célja a fiatalok segítése, hogy megtalálják saját értékeiket, tudjanak alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez, munkaerőpiaci helyzethez. 2006-tól tagjai a szolnoki Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak (KEF) és az Addiktológiai Műhely munkájában is részt vesznek. A Szer-telen Ifjúsági Ház célja olyan missziós tevékenység folytatása, mely a fiatalokat tartalmas programok szervezésével kötöttségektől mentes, keresztény értékeken alapuló életforma felé tereli, irányítja. Nagyon fontosnak tartják a közösségteremtést is. Legfőbb feladatuk a prevenció, a megelőzés, de a már függőségbe került fiatalok lelki gyógyítása is része programjuknak.

A Szer-telen Ifjúsági Ház szerdánként életmódklubot (sport, főzés, orvosi tanácsadás), péntekenként ifjúsági klubesteket (teaház, filmklub, „Komolyra fordítva” – beszélgetések, „Így játszottunk mi”), szombatoként alkoholtól és egyéb szerekéntől mentes, biztonságos zenés szórakozási lehetőséget (SZER-JAM) nyújt az érdeklődő fiatalok számára.

Az Ifjúsági Ház éves programjához tartozik a Szer-telen és Önkéntes Tábor, valamint a „Csendes hétvége” szervezése is. A „Szer-telen 24 óra” elnevezésű prevenció programot középiskolások számára, évi három önkéntes akciójukat (Szeretethíd, 72 Óra Kompromisszum Nélkül, 48 Óra Szeretben) pedig általános és középiskolás fiatalok számára szervezik a városban. Ezekkel az akciókkal és egyéb a középiskolásoknak szervezett rendszeres közösségi munkalehetőség biztosításával a SZefiSZ és a Református Egyházközség aktívan bekapcsolódik az Iskolai Közösségi Szolgálat programjába.

2013-tól a fiatalok önkéntességre való érzékenyítésében aktívan részt vállalva (mint fiatalokat fogadó szervezet) több száz diáknak szervez önkéntes munkát a rendezvényeken túlmenően is, igazolva az IKSZ-munkájukat.

A szervezet vezetői 2011-ben Szolnok Város Ifjúsági Díja kitüntetésben részesültek. 2012 februárjában az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a SZefiSZ-szel, melyben a felek kinyilvánították azon szándékukat, hogy Szolnok városban az egészségfejlesztés, egészségnevelés, dropprevenció, önkéntesség és közösségfejlesztés területén együttműködni kívánnak.

2.8.4. Miért Ne Humán Közhasznú Szolgáltató Alapítvány

A 2008 óta bejegyzett szervezet szakmai tevékenységének két fő pillére a humán és szociális segítségnyújtás. Minden pénteken a Szandaszőlősi Művelődési Házban működik ifjúsági klubja, melynek foglalkozásai a személyiségfejlesztésre, az önismeret erősítésre, a konfliktuskezelésre, az értékátadásra, a környezettudatos magatartásra és sok-sok játékra, vidámságra és őszinte beszélgetésre épülnek. Célja a fiatal korosztály számára hasznos, egyben fejlesztő szabadidős tevékenység felkínálása, közösségi élmény nyújtása. A fiatalokat érintő szolgáltatásaik között kiemelkedő, hogy az alapítvány munkatársai életvezetési tanácsadás keretében segítő beszélgetést nyújtanak a hozzájuk forduló fiataloknak és szüleiknek. Ezen túlmenően a rászoruló fiatalokat és családjaikat évente több alkalommal segítik adományozással. Mentori szolgálatuk segíti a fiatalok boldogulását a felnőtté válás folyamatában, valamint a veszélyeztető körülmények között élő fiatalok számára ártalomcsökkentő, megelőző szerepet játszik. A szervezet kiemelten fontosnak tartja a fiatalok körében az önkéntes segítségnyújtás népszerűsítését. Ifjúsági felkereső tevékenységük során informálják a fiatalokat az európai lehetőségekről, ami segíti őket tanulmányaikban, önkéntes munkájukban. Munkájuk során az Európára való érzékenyítés szemléletét is erősítik. Az alapítvány tagja a Szolnoki Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak, és szorosan együttműködik a Kornéliusz Háza Missziós Egyesület dropprevenciós programjával. Emellett több kapcsolódási pontja van a városban működő civil szervezetekkel. A szervezet sokszínűségét bizonyítja, hogy 2010 decemberétől „Kaméleon Társulat” néven megalakították az első improvizációs színjászó társulatot. 2012-ben a Szolnok városában élő fiatalok között végzett közösségépítő, generációk és szervezetek közötti együttműködést erősítő munkájáért Szolnok Város Ifjúsági Díja kitüntetésben részesült az alapítvány.

2.9. Szolnok Város Önkormányzatának ifjúságpolitikai elismerései

A korábbi évek ifjúsági területén végzett munkája alapján Szolnok Megyei Jogú Város pályázatot nyújtott be az Észak-alföldi Regionális Ifjúsági Tanácshoz és 2010-ben elnyerte az Ifjúságbarát önkormányzat díjat, melyet a korábbi években tevékenységein és intézkedésein keresztül a településen élő fiatalok kezdeményezéseinek mintaértékű és folyamatos támogatásáért kapott.

Szolnok város az ifjúságpolitika és az ifjúsági munka területén számos eredményt ért el, és jó példát szolgáltatott eddig is nemcsak a megye más települései, hanem a régió egésze számára. Mintaértékű az ifjúsági szolgáltatások intézményi rendszere, az önkormányzati ifjúsági munka felfogása és szerepértelmezése, a napi gyakorlat, ahogyan és amilyen mértékben támogatja az ifjúsági kezdeményezéseket és a diák-önkormányzati munkát. Elköteleződéssel vonja be a fiatalokat az őket érintő döntések meghozatalába. Mindezzért a munkájáért Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013-ban a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés ünnepi ülésén „Ifjúságbarát önkormányzat” címet kapott.

3. Fejlesztések az ifjúságpolitika területén

A 2014-2020-as időszakra szóló Ifjúsági Koncepció fejlesztési céljai a Nemzeti Ifjúsági Stratégiára, az Új Nemzedék Jövőjéért Programra, valamint az anyagban szereplő helyzetelemzésre épülnek. Fontos azonban megjegyeznünk, hogy a 2008-2013-as időszakban számos olyan fejlesztés, új program, rendezvény épült be az ifjúságpolitikai tevékenységünkbe, ami eredetileg nem szerepelt az ifjúsági koncepcióban. Ezek a programok a felmerülő igények, megfogalmazott kérések alapján jöttek létre. Célunk, hogy a jövőben is tovább folytassuk ezek a programokat, illetve hogy teret adjunk a fiatalok (Ifjúsági Koncepcióban, illetve annak Cselekvési Tervében előre nem tervezett) kezdeményezéseinek.

7. táblázat: Városi ifjúsági nagyrendezvények

S.sz.	Rendezvények	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1.	Ádámok és Évák Ünnepe												
2.	Megavers												
3.	Helytörténeti vetélkedő												
4.	Kiugró												
5.	Szeretethíd												
6.	Coop futás												
7.	Végzős Diákok köszöntése												
8.	Ováció												
9.	Tiszaligeti Napok												
10.	24 órás vetélkedő												
11.	72 óra kompromisszum nélkül												
12.	Globe Fesztivál												
13.	Diákpolgármester választás (kétévente)												
14.	Diákközgyűlés												
15.	Belépés Nemcsak Tornacipőben												
16.	Diákkarácsony												
17.	Házhoz visszük a szeretetet												

Amennyiben az elkövetkezendő években az ifjúságpolitikai feladatok ellátására a város mindenkori költségvetésébe többletforrás tervezhető, az alábbi, az Adósságkezelési Komplex Program miatt felfüggesztett programokat, illetve támogatásokat kívánjuk visszaállítani, vagy mértéküket növelni:

- ❖ **Gyermek és Ifjúsági Alap** - A keret elsődleges célja az ifjúsági közéletfejlesztés elősegítése, a diákönkormányzatok szerepének erősítése, a gyermek és ifjúsági közösségfejlesztést és a szabadidő kulturált eltöltését szolgáló programok és az önszerveződő ifjúsági kezdeményezések támogatása a köznevelési intézményeken keresztül.

- ❖ **Nyári diákmunka** – Az önkormányzat évek óta szervez nyári munkát a diákoknak a Szolnok Gyermek- és Ifjúsági Közalapítványon keresztül. Szeretnénk több diákot hosszabb időre foglalkoztatni a nyári szünet ideje alatt.
- ❖ **Ifjúságkutatás** – Az Ifjúsági Koncepció eredményeinek méréséhez, a Cselekvési Tervek megalapozott elkészítéséhez szükséges 2-3 évente célzott ifjúságkutatást készíteni a fiatalok életmódjának és szabadidő-eltöltésének vizsgálatára.
- ❖ **Ifjúságért Egyesület programjainak támogatása**

3.1. Az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése

3.1.1. Agóra fejlesztés

A hamarosan átadásra kerülő Agóra a XXI. század fénye lesz Szolnokon. Egy eleven, közösségre építő, erős kohéziót jelentő közösségi tér, amely alkalmazza a modern technikai vívmányokat és közösségépítő módszereket, illetve megfelel a közművelődési és szórakoztató elvárásoknak. Alternatívát jelent a passzív szabadidő eltöltésére hívó, virtuális világ felé indító hatások ellen. Az Agóra egy olyan multimédiás, művészeti, művelődési szolgáltató és-képzőközpont, amely programjain keresztül széles körben megszólítja a fiatalokat. A komplexum oktatási, felnőttképzési és szabadidős programjainak összekapcsolásával közösségi, képzési és élményfunkciók, valamint a művelődés és az ismeretszerzés új szellemiségű helye, zárt és nyitott szocio-kulturális és élményszerző központ.

Az Aba-Novák Kulturális Központ által 2013-ban a teljes középiskolai korosztályban végzett az „*Agóra fiataljai 2013*” című kutatásból kidomborodik, hogy azokat a színtereket részesítik előnyben, ahová lehetőségük van „csak úgy” beülni, preferálják azokat a helyeket, ahol nyílt wifi van, fiatalos, modern, tágas és szól a zene, továbbá egyéb különleges, extrém elfoglaltságra is van lehetőség.

2014-ben olyan multifunkciós komplexumot vehet birtokba Szolnok lakossága, melynek szakmai programja épít az ifjúság igényeire, illetve amely a jelenlegi legkorszerűbb technikával felszerelt, ezáltal nagyon széles igényeket kiszolgáló infrastruktúrával rendelkező közösségi tér.

- ❖ Modern, tágas, napfényes aulába érkezik a látogató, ahol információs pont áll rendelkezésére, amely egy kikötő, „dokkoló”, ahol megtervezheti szabadidejét. Felvilágosítást kaphat a klubok, építő közösségek működéséről, szórakoztató programokról, képzési szolgáltatásokról, országos jegyvásárlási lehetőség áll rendelkezésére. A szomszédos Tourinform Irodában turisztikai szolgáltatásokat vehet igénybe és a Szolnokra, illetve a régióra jellemző ajándéktárgyakat vásárolhat.
- ❖ A földszinten külön említést érdemel a nagy alapterületű, vidám színvilágú gyermekfoglalkoztató, amely az régebbi épülethez közel eső oldalon helyezkedik el, s nem csak szolgáltatás–kiegészítés funkcióként gyermekmegőrző, hanem mozgásos, hagyományőrző, ünnepkörökhöz kapcsolódó és készségfejlesztő foglalkozások színtere is. Szakmai háttérét a Napsugár Gyermekház szakemberei biztosítják, mivel az Aba-Novák Kulturális Központ szervezetébe integrálódik a jelenleg a Verseghy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény tagintézményeként működő Napsugár Gyermekház.
- ❖ Az emeletre érve az intézmény egyik legértékesebb helyisége a kizárólag mesterséges, irányított fénnel rendelkező nagy alapterületű kiállítótér hiánypótló fejlesztés a

városban. Alkalmas a helyi amatőr művészeti kurzusok, közösségek és a legértékesebb gyűjtemények bemutatására, bemutatózására. Kapcsolódik hozzá egy kisebb alapterületű, hasonló adottságokkal rendelkező tér, amely work-shopok, műhelymunkák, szakkörök helyszíne. A kiállító tér mellett ugyancsak hiányt pótol a kamara terem, mely nagyszerű technikai, akusztikai adottságait figyelembe véve alkalmas akusztikus koncertek, kisebb színházi darabok, pódium estek, zenés-táncos rendezvények, protokoll események lebonyolítására.

- ❖ Megközelíthető a komplexum a beruházásnak köszönhetően kialakult modern tér felől a Bisztrón keresztül is, ahol egészséges és minőségi falatokhoz, italokhoz juthat a látogató megfizethető áron. Ez a tér is alkalmas zenés –táncos estek szervezésére, mivel a szomszédos multifunkciós terem három részre és méretre átalakítható.
- ❖ Az Agóra emeletén és az Aba-Novák Kulturális Központ részleges átépítésével számos oktató, képző és mozgásos funkciót ellátó terem található, amely széles együttműködés keretében kiegészíteni, segíteni hivatott a közoktatás feladatellátását.
- ❖ Az épület felszereltsége és eszközei a XXI. század legújabb innovációs vívmányait vonultatja fel:

- Professzionális digitális hangrendszer
- Professzionális fénytechnika
- Egyedülálló multimédiás rendszer
- LED monitor fal (16:9-es)
- Érintőképernyős információs kirakat
- Érintőképernyős terminálok
- Mobil színpadtechnika
- Mobil Green Box
- Living surface
- Digitális wifi-s oktatótáblák
- Lézer (kül- illetve beltéren egyaránt használható)
- Okostelefon alkalmazás (iOS, Android, Windows)
- Honlapfejlesztés jegyértékesítéssel összekapcsolva
- Független wifi hálózat a régi és az új épületben és a téren is.

Az Aba-Novák Kulturális Központ a jövőben az Agórán keresztül együttműködésben teljesíti közművelődési feladatát - kiemelten az ifjúságért - a Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun Szolnok Megyei Irodájával, az Új Nemzedék Központtal, a SZÍNtér Ifjúsági Iroda és Közösségi Térrel, a Szolnok Városi Diákok Tanácsával, a Szer-telen Ifjúsági Házzal, Szolnok Megyei Jogú Város köznevelési és sportintézményeivel, illetve civil egyesületeivel.

A város mindenkori költségvetését és az Agóra komplexum rendezvényeit figyelembe véve lehetőséget biztosítunk a szolnoki nevelési-oktatási intézmények számára, hogy évente egy alkalommal kedvezményesen iskolai rendezvényt szervezhessenek.

3.1.2. Új Nemzedék Központ Szolnoki Kontaktpont Irodája

Az Új Nemzedék Plusz projekt intézményfejlesztési részeként országos szinten létrejöttek a Zánka - Új Nemzedék Központ Nonprofit Közhasznú Kft. működtetésében az ifjúsági információs és tanácsadó irodák. Az oktatási intézményekkel és ifjúsági civil szervezetekkel szorosan együttműködő Kontaktpont hálózat a megyeszékhelyeken és Budapesten két helyen, összesen húsz irodában várja a fiatalokat elsősorban a tanuláshoz, a munka világához és a szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó széleskörű szolgáltatáscsomaggal. Szolnokon a Kápolna út 18-20. szám alatt működik az Új Nemzedék

Központ Nonprofit Közhasznú Kft. Szolnoki Kontaktpont Irodája, melynek ünnepélyes megnyitójára 2014. február 5-én került sor.

2014. március 1-én lépett hatályba 9/2014. (I.30.) számú közgyűlési határozattal elfogadott együttműködési megállapodás Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Zánka - Új Nemzedék Központ Nonprofit Közhasznú Kft. között. A megállapodással a város célja az, hogy bővüljön azon szervezetek köre, akikkel az önkormányzat partneri együttműködésben elősegítheti azt, hogy Szolnok város fiataljainak helyzete, életminősége javuljon.

A Kontaktpont szolgáltatásait elsősorban a 12 és 20 év közötti fiatalok igényeihez igazítva fejlesztették ki. Az iroda minden szolnoki vagy Szolnokon tanuló fiatal előtt nyitva áll. Várják azokat is, akik már kinőttek a gyermekkorból, de még keresik a helyüket, akiknek egyre több mindent kell önállóan megoldaniuk, és először kell egyedül helytállniuk a világban, egyszóval, akik a felnőtté válás küszöbén állnak. A fentiekén kívül a Kontaktpont munkatársai szívesen fogadják a szülőket, pedagógusokat, ifjúsági szervezeteket is. Az iroda minden hétköznap 10:00 és 18:00 óra között tart nyitva. A szolgáltatások bárki által szabadon, ingyenesen és előzetes regisztráció nélkül (kivéve a szaktanácsadásokat) igénybe vehetők. Emellett a Kontaktpont munkatársai felkeresik az iskolákat, a fiatalok által szívesen látogatott helyszíneket, megjelennek a rendezvényeken, saját szervezésű közösségi programokon, így számos alkalom nyílik megismerkedni a szolgáltatásaikkal.

A megyei szinten működő Kontaktpont célja, hogy együttműködést alakítson ki a fiatalokkal foglalkozó valamennyi ágazat képviselőjével, illetve folyamatosan fejlessze partnerkapcsolataikat, beleértve az intézményeket, ifjúsági civil szervezeteket, iskolákat, ifjúsági irodákat, helyi érdekképviseleti fórumokat, a fiatalok formális és informális csoportjait, a kortárssegítőket vagy éppen az ifjúsági animátorokat tömörítő szervezeteket.

A Szolnoki Kontaktpont Irodában az alábbi szolgáltatások érhetőek el:

- személyes és felkereső ifjúsági információ-szolgáltatás
- műhelyfoglalkozások tanácsadáson kívül
- közösségi tér biztosítása
- felkereső ifjúságsegítő munka az iskolákban
- ifjúsági közösségfejlesztő tevékenységek
- képzések, tréningek szervezése
- fórumok, találkozók ifjúsági szakemberek számára
- játékos versenyek, vetélkedők, események szervezése fiatalok számára
- a felsőoktatási jelentkezést segítő pályaeorientációs szakmai találkozók, szakmai napok szervezése fiatalok számára
- munkaerő-piaci, vállalkozói kulcskompetenciák fejlesztése
- karrier-tanácsadás
- állampolgári és közösségi kompetenciák fejlesztése.

3.1.3. SZÍNTér Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér

A SZÍNTér létrehozói a szolnoki székhelyű Miért Ne Közhasznú Humán Szolgáltató Alapítvány és a debreceni székhelyű, de regionális szinten működő KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesület. A két szervezet partner az EURODESK hálózatban, és több, sikeres projektben működött együtt.

A 2014. február 3-án a Szolnok Plázában megnyitott iroda koncepciója nem új, hiszen ugyanennek az üzlethálózatnak a nyíregyházi egységében immáron két éve, míg debreceni egységében egy éve működött helyi ifjúsági irodát és közösségi teret a KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesület. Az iroda és közösségi tér - ahogy nevéből is fakad - kettős céllal nyitotta meg kapuit. Első cél, hogy a két együttműködő szervezet ifjúsági szolgáltatóként fiatalokat tudjon megszólítani, bevonni a civil, önkéntes szektorba, és számukra hasznos, értékes információkat nyújtson. A SZÍNTér továbbá egy közösségi, találkozási tér is, mely alapján az iroda kiállításoknak, művészkluboknak, fiatal tehetségeknek ad teret bemutatkozásra, de nyitott a fiatalok klubjaira, rendezvényeire is. Küldetésüknek tekintik a fiatalok helyzetbe hozását és önkéntes hálózat működtetését az Észak-alföldi régióban.

A SZÍNTérben az alábbi szolgáltatások érhetőek el:

- EURODESK információk nyújtása: EU tanulmányi lehetőségek, EVS (European Voluntary Service Európai Önkéntes Szolgálat) lehetőségek, EU munkavállalás
- fellépési, kiállítási lehetőségek szervezése tehetséges fiatalok számára
- diákönkormányzatoknak diákjogi, szervezési, pénzügyi tanácsadás
- nemzetközi ifjúsági cserék, EVS helyek, Erasmus+ információ szolgáltatás.

3.2. Az ifjúsági szabadidő-eltöltéssel kapcsolatos fejlesztések

3.2.1. Biztonságos Szórakozóhely Program és Szülői Műhely

Jövőbeni célunk a Szülői Műhely működésének eredményeként megszületett Etikai Kódex ajánlásai alapján (szülőknek, szórakozóhely tulajdonosoknak, diákoknak, önkormányzatnak és önkormányzati intézmények szakembereinek) a biztonságos szórakozással és éjszakai étellel kapcsolatos konkrét cselekvési feladatok részletes kidolgozása és végrehajtása. Terveink között szerepel továbbá - a fókuszba helyezett közösségi cselekvések mellett - fenntartani és folytatni azt a helyi társadalmi szemléletformáló, érzékenyítő tevékenységet is, melyet az Önkormányzat kezdett el, majd a Szülői Műhely folytatott, és amely a családi rendszer megerősítését célozza.

A Szülői Műhely tervezetten kéthavonta, illetve tematikusan kisebb csoportokban igény szerinti gyakorisággal ül a jövőben is össze, minimum négy alkalommal évente.

Feladatai, célkitűzései:

- a megjelölt beavatkozási területeken erőforrások összehangolása
- a Műhely eddigi működése során fókuszba állított biztonságos szórakozással kapcsolatos programok kialakításának és megvalósításának, illetve az érintett célcsoportok (12-18 éves fiatalok, szüleik) részvételének ösztönzése
- a kulcsszereplők felelősségi köreinek meghatározása
- köznevelési szinten elérhető célcsoportok érzékenyítése
- a Műhely és a köznevelési intézményi szintér közötti együttműködés kialakítása, erősítése
- a már meglévő szabadidős, szórakozási alternatívák közül a sikerélményekhez vezető, produktív életvitelt elősegítő programok népszerűsítése, fejlesztése
- a „Biztonságos szórakozóhelyek” program tartalmi fejlesztése, népszerűsítése
- „Útmutató szülőknek” kiadvány megjelentetése.

3.2.2. Szabadidő-sport

A helyi ifjúságkutatások is megerősítik, hogy a szolnoki fiatalok körében népszerű szabadidős tevékenység a sport. A 2013. évi diákközgyűlésen merült fel a fiatalok részéről a „street workout” pályák építésének gondolata, lehetőleg városrészenként.

Ezek a kültéri tornaeszköz pályák parkokban, strandokon, lakótelepeken, játszóterek mellett teremthetnek közösségi helyszínt a sportolni vágyók részére, tartalmas és hasznos kikapcsolódási lehetőséget biztosítva ezzel a szabad levegőn. A „street workout” pálya a játszóterek mellett közös programlehetőséget nyújthat az egész családnak, illetve önállóan is közösségi helyszínt teremthet a mozgásra vágyó gyerekeknek, fiataloknak, szülőknek és idősebbeknek.

Használatával bárki számára ingyenesen elérhetővé válik a rendszeres aktív testmozgás. További aktualitást adhat az eszközpark telepítésének, hogy 2012. szeptemberétől az iskolákban kötelező a mindennapos testnevelés, amelyre az intézmények többsége tornatermi kapacitás terén nincs felkészülve. Mivel az eszközpark az év nagy részében alkalmas komplett testnevelés órák megtartására, így az eszközök megfelelő területre történő kihelyezése megoldást nyújthat erre a problémára is.

A „street workout” pályák kiépítése egyszeri költségű és a későbbiek során bármikor bővíthető beruházás, melynek alacsony az üzemeltetési és fenntartási költsége.

Az első „street workout” pályát a Tiszaligetben, a Városi Sportcsarnok gát felőli oldalán kívánjuk megvalósítani a fiatalok terveinek figyelembevételével. A Tiszaliget Szolnok Város lakóinak kedvelt sportolási és szabadidős helyszíne, köszönhetően az elmúlt évek jelentős sportlétesítmény-fejlesztéseinek. A diákok véleménye szerint a Tiszaligetbe tervezett kültéri kondipark jól kiegészíti a rendszeresen szabadban sportolók edzéstervét.

3.3. A Szolnokhoz való kötődés mélyítése

3.3.1. Szolnok Hazavár Program

A Szolnok Hazavár Programban megfogalmazott célok összhangban állnak azokkal az országos és helyi törekvésekkel, amelyek célja, hogy a fiatalok tanulmányaik után a szülővárosukban jussanak végzettségüknek megfelelő, biztos munkahelyhez, illetve kapjanak segítséget az otthonteremtéshez és családalapításhoz.

Fejlesztési javaslataink a program eddigi, hat éves működtetési tapasztalatait veszi figyelembe:

- ❖ Ahhoz, hogy a program a 2008-ban kitűzött társadalmi és gazdasági célját elérje a fiatalok körében, szükség van a programelemeinek felülvizsgálat utáni módosítására, illetve aktualizálásra.
- ❖ A program finanszírozási forrásainak áttekintése után újra kell gondolni a már közgyűlési határozatban elfogadott új programelemek megvalósításának lehetőségét.
- ❖ Ezzel párhuzamosan nagyon fontosnak tartjuk, hogy marketing szakember bevonásával olyan erős kommunikációs terv készüljön, amely a fiatalok és a munkaadók számára széles körben népszerűsíti a Szolnok Hazavár Programot.

A Szolnok Hazavár Programot a 104/2008 (IV.28.) számú közgyűlési határozattal fogadta el a közgyűlés, és jelenleg a 178/2012. (VI.28.) számú közgyűlési határozat mellékleteként elfogadott Cselekvési Terv szabályozza a működését.

3.3.2. Helytörténeti vetélkedő

A 2013. évi diákközgyűlés Programszervezési Bizottságában felmerült egy XXI. századi, infokommunikációs eszközök és internetes közösségi oldalak beépítésével megvalósuló Szolnok-történeti vetélkedő-sorozat elindítása az általános és középiskolás diákok körében. Ezt a nagyszabású, hagyományteremtő szándékkal tervezett rendezvényt minden második tanév tavaszán szeretnénk megrendezni a Damjanich János Múzeum, a Verseghy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény, illetve az Aba-Novák Kulturális Központ közreműködésével.

Az interaktív vetélkedő-sorozat szervezésével célunk, hogy a fiatalok Szolnok természeti, történelmi és épített értékeivel, hagyományaival, illetve híres szülőtteivel megismerkedjenek, erősítvén kötődésüket szülővárosukhoz. A változatos eszközöket és újszerű feladat-megoldási technikákat igénylő vetélkedő hozzájárulhat ahhoz, hogy a csapatokban induló diákok érdeklődéssel forduljanak a helytörténeti témához.

3.4. A tudatos állampolgárság erősítése

Az Új Nemzedék Jövőjéért Program célja, hogy a fiatalok megkapják azt a támogatást, amely nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az Európai Unió által vizionált innovatív erőforrássá, a társadalom aktív állampolgáraivá és a jövőt formáló erővé váljanak.

Az önkormányzat és közoktatási intézményei kapcsolatrendszeréről, a feladat- és hatáskörök megosztásáról szóló 9/1997. (IV.9.) önkormányzati rendelet szabályozza a Szolnok Városi Diákok Tanácsa, a Szolnok Városi Gyermektanács, valamint a Szolnoki Ifjúsági Tanács működésének feltételeit is. 2013. január 1-jétől a köznevelésben végbement fenntartói változások okán a rendelet hatályon kívül helyezése szükségessé válik, viszont a fent említett érdekképviselői fórumokat - a Szolnok Városi Ifjúsági Tanács kivételével - a jövőben is működtetni kívánjuk. Ezért az ifjúsági érdekképviselői fórumok működési kereteit, valamint a diákpolgármester választás folyamatát az Ifjúsági Konceptióban kívánjuk rögzíteni.

3.4.1. Szolnok Városi Gyermektanács

- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanácsban az alapfokú oktatási intézmények diákönkormányzatai (minimum) 1-1 fővel képviseltetik magukat.
- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanács véleményezési és javaslattevési jogkörrel rendelkezik: véleményt és javaslatot fogalmazhat meg a számára a költségvetésből biztosított pénzösszeg felhasználásáról, a városi, önkormányzati diákrendezvényekről, a diákjóléti juttatások felosztási elveiről, és minden más olyan kérdésről, amit a közgyűlés vagy az egyes diákönkormányzatok elé tárnak, illetve amit saját maga kezdeményez.
- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanácsnak egy elnöke és legfeljebb két alelnöke van, akiket a tagság az összes tag 50 % + 1 fős többségével választ meg.
- ❖ Az elnök és az alelnök feladata az ülések vezetése és a többségi vélemény alapján kialakított álláspontok, valamint a kisebbségi vélemények ismertetése.
- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanács összehívását kezdeményezhetik: az elnök, az alelnökök, Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése, a polgármester, a polgármester felhatalmazása alapján az alpolgármester, a jegyző, illetve a mindenkor szakmai osztály ifjúsági ügyekkel foglalkozó munkatársa.

- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanács saját Szervezeti és Működési Szabályzattal rendelkezik.
- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanács elnöke Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata díjairól szóló 15/2010. (IV.30.) önkormányzati rendelete alapján részt vesz a Szolnok Város Ifjúsági Díjának adományozására érkezett javaslatokat véleményező bizottság munkájában.
- ❖ A Szolnok Városi Gyermektanács elnöke a munkaterv szerint minden év júniusában beszámol a tanács éves tevékenységéről Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése Oktatási és Kulturális Bizottságnak.
- ❖ A tanács üléseinek szervezésével és előkészítésével kapcsolatos teendőket a Polgármesteri Hivatal látja el.

3.4.2. Szolnok Városi Diákok Tanácsa

- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsába a középfokú oktatási intézmények, tagintézmények és a Szolnok Városi Kollégium diákönkormányzatai minimum 1-1 fővel képviseltetik magukat.
- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsa véleményezési és javaslattevési jogkörrel rendelkezik: véleményt és javaslatot fogalmazhat meg a Szolnok Városi Diákok Tanácsa számára a költségvetésből biztosított pénzösszeg felhasználásáról, a városi, önkormányzati diákrendezvényekről, a diákjóléti juttatások felosztási elveiről, a városi középiskolai ösztöndíj odaítéléséről és minden más olyan kérdésről, amit a közgyűlés vagy az egyes diákönkormányzatok elé tárnak, illetve amit saját maga kezdeményez.
- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsának egy elnöke és legfeljebb két alelnöke van, akiket a tagság az összes tag 50 % + 1 fős többségével választ meg.
- ❖ Az elnök és az alelnökök feladata az ülések vezetése és a többségi vélemény alapján kialakított álláspontok, valamint a kisebbségi vélemények ismertetése.
- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsa összehívását kezdeményezhetik: az elnök, az alelnökök, Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése, a polgármester, a polgármester felhatalmazása alapján az alpolgármester, a jegyző, illetve a mindenkori szakmai osztály ifjúsági ügyekkel foglalkozó munkatársa.
- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsa saját Szervezeti és Működési Szabályzattal rendelkezik.
- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsának elnöke Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata díjairól szóló 15/2010. (IV.30.) önkormányzati rendelete alapján részt vesz a Szolnok Város Ifjúsági Díjának adományozására érkezett javaslatokat véleményező bizottság munkájában
- ❖ A „Szolnok Város Biztonságos Szórakozóhelye” cím alapításáról és adományozásának rendjéről szóló 21/2013. (V.30.) számú önkormányzati rendelet szerint a Szolnok Városi Diákok Tanácsának elnöke vagy az általa delegált személy, továbbá a Szolnok Városi Diákok Tanácsának tagja részt vesz a cím adományozását véleményező munkacsoportban
- ❖ A Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 7/2014. (II.28.) önkormányzati rendelet alapján a Szolnok Városi Diákok Tanácsának elnöke állandó meghívottja a testületi üléseknek.
- ❖ A Szolnok Városi Diákok Tanácsának elnöke a munkaterv szerint minden év júniusában beszámol a tanács éves tevékenységéről Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése Oktatási és Kulturális Bizottságnak.

- ❖ A tanács üléseinek szervezésével és előkészítésével kapcsolatos teendőket a Polgármesteri Hivatal látja el.

3.4.4. Városi Diákpolgármester Választás

- ❖ Szolnokon diákpolgármester választásra kétévente kerül sor.
- ❖ A diákpolgármester jelölt személyére vonatkozó elvárások:
 - A városi diákpolgármester választáson induló jelölt az lehet, aki szolnoki iskola nappali tagozatos 10. vagy 11. évfolyamos tanulója.
 - A jelölt legyen közszereplést vállaló, elkötelezett a társai és munkája iránt, önkéntes tevékenységre nyitott, ösztönző.
 - A jelöltnek legyen jó kooperációs készsége.
 - A jelölt legyen vezető típus, és rendelkezzen jó helyzetmegoldó képességgel.
- ❖ A kampányszabályzatot, illetve a választás menetét, helyszínét a Polgármesteri Hivatal ifjúsági ügyekért felelős osztálya állítja össze.
- ❖ A választás egy fordulós, nincs érvényességi, illetve részvételi küszöb.
- ❖ Minden szolnoki telephelyű középiskola tanulói jogviszonnyal rendelkező diákja szavazati joggal rendelkezik.
- ❖ A megválasztott diákpolgármester hívja össze a diákközgyűlést minden évben minimum egy alkalommal.
- ❖ A diákközgyűlés programjait a középiskolák küldöttei közösen dolgozzák ki a diákpolgármesterrel.
- ❖ A diákpolgármester felelős a diákközgyűlés által elfogadott programok megvalósításáért.
- ❖ A megválasztott diákpolgármester két évig tölti be a tisztséget, szorosan együttműködve a Szolnok Városi Diákok Tanácsával, amely közreműködik a diákközgyűlés programjainak megvalósításában.

3.5. Az ifjúsági, illetve az ifjúsággal foglalkozó szervezetek munkájának és kapcsolattartásának segítése

A Polgármesteri Hivatal partnerként kezeli az ifjúsági szervezeteket, ezért fontosnak tartja a velük való kapcsolattartás megszervezését, a támogató rendszer kiépítését, fejlesztését. Ennek érdekében partnerlistát készítünk, melynek segítségével hatékonyan tudjuk tájékoztatni partnerszervezeteinket az esetleges jogszabályváltozásokról, pályázati lehetőségekről, együttműködési formákról. A lista évente felülvizsgálatra kerül.

Összegzés

Az ifjúsági koncepció készítése során, illetve a korábbi koncepció felülvizsgálatakor egyértelműen megfogalmazódott bennünk, hogy az elért eredmények megtartása és továbbfejlesztése mellett a koncepció legfontosabb feladata, hogy meghatározza Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfőbb ifjúságpolitikai fejlesztési irányvonalait. Egyértelművé váltak azon értékek, amelyekre a következő hét év tevékenységeinek épülnie kell. Fontos a fiatalok passzív időtöltése elleni újszerű színterek, illetve közösségi formák felfedezése és kihasználása, kulturált és biztonságos szórakozási lehetőségek biztosítása, a lokálpatriotizmus erősítése és a tudatos állampolgári gondolkodás kialakítása, illetve erősítése ezeken keresztül.

A koncepció elkészítéséhez felhasznált ágazati és szakmai programok, kutatások:

- ❖ 88/2009. (X.29.) OGY határozattal elfogadott „Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024” című program
- ❖ 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozat az Új Nemzedék Jövőjéért Program, a Kormány ifjúságpolitikai keretprogramjának elfogadásáról
- ❖ Magyar Ifjúság 2012 Tanulmánykötet, szerkesztette: Székely Levente
- ❖ Dr. Szarvák Tibor PhD az „Ifjúságszociológiai korkép Szolnokon 2013-ban” című tanulmánya
- ❖ Dr. Khademi-Vidra Anikó: Az „Agóra fiataljai 2013” című kutatása

A koncepció elkészítéséhez figyelembe vett önkormányzati határozatok:

- ❖ 106/2001. (V.17.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város Sportkoncepciójáról
- ❖ 2/2003. (I.30.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának kábítószer-elleni stratégiájáról
- ❖ 273/2003. (XI.27.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiájáról
- ❖ 274/2003. (XI.27.) sz. közgyűlési határozat az önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciója elfogadásáról
- ❖ 268/2004. (XI.25.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város Kulturális Koncepciójának elfogadásáról
- ❖ 220/2004. (IX.30.) sz. közgyűlési határozat a szabadidősport céljára alkalmas városi sportpályák fejlesztéséről szóló tervéről
- ❖ 264/2004. (XI. 25.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának középtávú bűnmegelőzési stratégiájának elfogadásáról
- ❖ 144/2005. (III. 31.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Roma Integrációs Programjának, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű rétegek életesélyének javításáról
- ❖ 32/2007. (II. 22.) sz. közgyűlési határozat Szolnok Megyei Jogú Város 2007-2013. közötti időszakra szóló Közoktatási Önkormányzati Intézkedési Tervének jóváhagyásáról
- ❖ 104/2008. (IV.24.) sz. kgy. határozat a „Szolnok Hazavár Program” elindításának támogatásáról.